



DE

Kapt. Bourley

MILITAIRE SPECTATOR

WAARIN OPGENOMEN DE OFFICIELE MEDEDELINGEN VAN HET
MINISTERIE VAN OORLOG



HET LADEN
VAN EEN
VRACHTAUTO
VOOR VER-
VOER VAN
BRUG-
MATERIEEL

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - DEN HAAG

124ste JAAR — Maandblad

Nr. 5

MEI 1955

DE MILITAIRE SPECTATOR



waarin opgenomen de Officiële Mededelingen
van het **MINISTERIE VAN OORLOG**

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Kolonel tit. der Grenadiers
Redactie: W. DEN TOOM, Kolonel-Waarnemer
B. KONING, Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf
J. G. J. VAN DER HULST, Majoor der Artillerie

Abonnement f 3 per kwartaal. Buitenland f 15 per jaar. Losse ex. f 1.25. **NADRUK VERBODEN**
MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders	202
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	203

Redactioneel gedeelte

Mei 1940—1945—1955—1965, door B. Koning, Kolonel van de Generale Staf	204
Inleiding tot de krijgskunde, door R. A. Sleeuw, Majoor-vlieger waarnemer	209
Aflossing van frontlijn-onderdelen in de verdediging, door S. da Costa, Luitenant-Kolonel	217
De Stem der Wapenscholen: Contrôlepunten voor commandanten van lagere eenheden, door J. M. Gerverdinck, Kapitein der Infanterie	222
Nieuwe Uitgaven	231
Luchtverkenning, door F. Olsen, Kapitein-vlieger waarnemer	233
Nogmaals het Van Heutsz bataljon door J. M. Gerverdinck, Kapitein der Infanterie	243
Uit de Buitenlandse Vakpers	243
Chronologie van de Tweede Wereldoorlog (VII) door B. Koning, Kolonel van de Generale Staf	249

MILITAIRE SPECTATOR, 124e Jaargang, Nr 5, blz. 201—250, Den Haag, Mei 1955



Officiële Mededelingen van het MINISTERIE VAN OORLOG

UIT DE LANDMACHT- EN LUCHT- MAGTORDERS

Nr. 55058 L-Lu — Voorrechten ten aanzien waarvan een gewezen officier der krijgsmacht de status van officier behoudt. Koninklijk besluit van 24 Januari 1955, nr. 17.

Artikel 1

De voorrechten ten aanzien waarvan een gewezen officier der krijgsmacht de status van officier onder de voorwaarden, gesteld in onderscheidenlijk de artikelen 36, 78 en 119 der Wet bevordering en ontslag beroepsofficieren dan wel in onderscheidenlijk de artikelen 32, 59 en 86 der Wet voor het reserve-personeel der krijgsmacht, behoudt zijn:

a. het hem door Ons, indien Wij daartoe termen aanwezig achten, verlenen van een titulaire rang onmiddellijk volgende op de laatstelijk door de betrokken gewezen officier vóór zijn ontslag uit de militaire dienst beklede rang of op de titulaire rang hem na dit ontslag verleend, met dien verstande, dat Wij de titulaire rang van schout-bij-nacht, van generaal-majoor of een door Ons daarmede gelijkgestelde titulaire rang eveneens kunnen verlenen aan een gewezen officier die laatstelijk vóór zijn ontslag uit de militaire dienst de rang van kapitein ter zee, van kolonel of een door Ons daarmede gelijkgestelde rang bekleedde of aan wie de titulaire rang van kapitein ter zee, van kolonel of een door Ons daarmede gelijkgestelde titulaire rang na dit ontslag is verleend;

b. het dragen van de uniform van het deel der krijgsmacht, waarvoor een afzonderlijk uniform of onderscheidings-teken is vastgesteld en waartoe de betrokken gewezen officier laatstelijk vóór zijn ontslag uit de militaire dienst behoorde, in de rang laatstelijk door hem vóór zijn ontslag uit die dienst bekleed of in de titulaire rang hem na dit ontslag verleend, zolang hij naar het onderdeel van Onze Minister van Oorlog of van Marine aan de verplichting, neergelegd in het volgend artikel, voldoet.

Artikel 2

Een gewezen officier, die op grond van het vorig artikel, onder b, gerechtigd is de uniform te dragen, is zo vaak en zo lang hij van dat recht gebruik maakt verplicht na te leven:

a. de voorschriften betreffende het dragen van de uniform, daaronder begrepen die betreffende de vergunning tot het dragen van uniform en wapenen in het buitenland;

b. de voorschriften betreffende het brengen en beantwoorden van de militaire groet,

zoals deze voorschriften gelden voor de in dienst zijnde officieren.

Nr. 55077 L-Lu — Ceremoniële tenue Fanfarekorps der Genie.

Evenals voor de Johan Willem Frisokapel (zie Militaire Spectator, Maart '55, blz. 104), is ook voor het Fanfarekorps der Genie een ceremoniële tenue vastgesteld. De tenuen zijn nagenoeg gelijk behalve:

a. de jas van de ceremoniële tenue van het Fanfarekorps der Genie is ongebiesd;

b. waar in de ceremoniële tenue van de Johan Willem Frisokapel het korps-onderscheidingsteken wordt gevoerd is dit t.a.v. het Fanfarekorps der Genie het wapenembleem.

Nr. 55082 L — Dragen van mouwemblemen een onderdeel aangevende van de Koninklijke Landmacht.

1. In deze beschikking wordt onder „mouwembleem” verstaan: het onderscheidingsteken, dat, ter aanduiding van een onderdeel van de Koninklijke Landmacht, op de rechterbovenmouw, omstreeks 6 cm onder de schoudernaad, wordt gedragen.

2. Met ingang van 1 Januari 1955 is het — behoudens het gestelde sub 4 en 5 — aan militairen verboden een ander mouwembleem te dragen dan het mouwembleem van het onderdeel waarbij zij een oorlogsbestemming hebben. Mitsdien is ook het „afdragen” van een mouwembleem, indien dit niet de oorlogsbestemming aanduidt, verboden.

3. In verband met het gestelde sub 2 wordt met ingang van bovengenoemde datum het mouwembleem voor militairen, ingedeeld bij het Ministerie van Oorlog, ingetrokken.

4. Militairen, die deel hebben uitmaakt van een onderdeel, dat **buiten** het Rijk in Europa is gelegerd, mogen het desbetreffende mouwembleem blijven dragen, totdat een nadere indeling bij

een onderdeel hier te lande te hunner kennis is gebracht, doch niet langer dan drie maanden na hun repatriëring.

5. Militairen, behorende tot de Staf van de Inspecteur-Generaal der K.L., dragen in afwijking van het gestelde sub 2, uitsluitend het mouwembleem IGKL.

Rectificaties.

1. In De Militaire Spectator van Jan. 1955, blz. 2, onder nr. 54268 een nieuw punt 6 invoegen:
„6. De in punt 4 genoemde autoriteiten zullen — behalve indien ter zake van een fout of tekortkoming, als be-

doeld in punt 2, reeds een commissoriaal onderzoek is gehouden — van de bevoegdheid tot het schriftelijk be-
tuigen van ontevredenheid geen ge-
bruik maken dan nadat zij de betrok-
ken militair in de onderwerpelijke
aangelegenheid mondeling of schrif-
telijk hebben gehoord.”

De oorspronkelijke punten 6 t/m 9
nummers 7 t/m 10.

2. In De Militaire Spectator van Maart 1955, blz. 104, invoegen tussen „op 1 Juli 1955” en „De ceremoniële tenue van de Johan” (resp. regels 10 en 11 v.b.):
„Nr. 55028 L — Ceremoniële tenue Johan Willem Friso Kapel.”

Mededelingen van de CHEF VAN DE GENERALE STAF

VERSCHENEN VOORSCHRIFTEN

1412 2e druk v. Voorschr. 1412: Reglement Schietwedstrijden Harskamp (Hiermede is de 1e druk vervallen).

1715 1e Opgave van wijzigingen op Vschr. 1715: „Het berichtenkantoor voor eenheden beneden divisie-niveau en daarmee gelijk te stellen kleine eenheden op andere niveau's”.

2001-3 Verzameling van Genie-technische gegevens, deel 3 - Vernielingen en opruimingen.

2001-6 Verzameling van Genie-technische gegevens, deel 6 - Wegen, spoorwegen en vliegvelden.

2060 Voorschr. 2060: „Hoe gebruik ik mijn ENG'S”.

2282 2e Opgave van wijzigingen op Voorschr. 2282: „Schootstafels houwtser van 155 mm M 1”.

2505 4e Opgave van wijzigingen en aanvullingen op de Catalogus Legerformulieren, nr 2505, uitgave 1953.

2506 11e Opgave van wijzigingen en aanvullingen op de Boekenlijst, uitgave 1952.

3411B 2e druk v. Voorschr. 3411B: Platenatlas behorende bij Vierling Browning

van .50-in M 16AA en M 55AA (1e druk + 1e opg. v. wijz. blijft geldig).

3445A Voorschr. 3445A: „De beschrijving en 1e en 2e echelons onderhoud v. d. onderaffuit, v. d. affuit M 2 A 1, het afstandsbesturingstoestel en de richtmiddelen, waarbij thans de smering, het praeventief onderhoud en de inspectie bij ontvangst van het kanon v. 40 mm AA M 1 op de affuit M 2 A 1”.

IK 161 Instructiekaart nr 161: Smeerkaart Tank Centurion MK V.

IK 162 Instructiekaart nr 162: Smeerkaart Benzinetrailer Mk 1.

IK 312 Instructiekaart nr 312: Smeerkaart Graafmachine 380 L, Model E 6610 met benzinemotor, merk Hercules, draaibaar gemonteerd op een vrachtauto, merk Lorain Moto Crane, met benzine-motor, merk Hercules, model JXD.

IK 327 Instructiekaart nr 327: Smeerkaart Hyster Lier, model D 7 N en D 8 N, gemonteerd op Caterpillar tractoren, modellen D 7 en D 8.

**Wandpl. 2512 Rangonderscheidingste-
kenen Officieren Koninklijke Luchtmacht.**

Verantwoordings-Bulletin dd 8/2/'55, be-
horende bij voorschrift 1326 deel V: „In-
vulling LF nr 14407 en 14408 voor In-
tendance-goederen”.

De legerleiding stelt er prijs op vast te stellen, dat het adverteren in dit tijdschrift uiteraard het verkrijgen van voorkeur voor leveranties aan de Koninklijke landmacht of aan de Koninklijke luchtmacht niet kan inhouden.

Einde van de Officiële mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

Mei 1940—1945—1955—1965

door B. KONING, Kolonel van de Generale Staf.

Voorkomen is beter dan genezen.

De bezettingstijd Mei 1940-1945 is een herinnering aan de strategische overval van 10 Mei 1940, die onze gedachten over een tweede mobilisatie à la 1914-1918 snood verstoorde. Niet zo heel velen verwachtten, dat de Duitsers ons zouden aanvallen. Klaar en duidelijk bracht de toenmalige commandant veldleger luitenant-generaal Baron van Voorst tot Voorst in zijn Nieuwjaarsboodschap van 1 Januari 1940, onder de aandacht van het veldleger, dat alleen een niet te breken verdedigingsgordel een agressor er van zou kunnen weerhouden om ons grondgebied te doen schenden. Toch was voor het overgrote deel van ons volk de Duitse overval op 10 Mei 1940 een verrassing. Wij hadden er niet in geloofd. *Moreel, nòch materieel waren wij toen klaar voor de strijd.*

Maar de periode 1940-1945 brengt ons ook nog wat anders in herinnering. Het toont ons, dat ons volk in de loop der tijden nog niets van zijn oude eigenschappen heeft verloren. Zodra ons de perikelen weer klaar en duidelijk voor ogen staan, gaat het in ons roeren, dan zetten wij de schouders er wel onder; dan schuwen wij de strijd niet.

Dat hebben onze voorouders bewezen op de wallen van Alkmaar, Haarlem en Leiden in de 80-jarige oorlog, op de vloot en achter de waterlinie in het rampjaar 1672, in het jonge militieleger van 1815 bij Quatre-Bras en Waterloo, in 1914 — toen we wel niet in de strijd werden betrokken, maar ons gehele volk zich eendrachtig achter Koningin en regering stelde en in zeer korte tijd een voor die tijd modern en vastberaden leger aan de grenzen stond. Dat werd opnieuw bewezen tijdens de bezetting, toen uit het volk en door het volk het verzet werd georganiseerd. Ten koste van veel slachtoffers. Maar de opengevallen plaatsen werden steeds vrijwillig weer aangevuld. En na de bevrijding — in Indonesië en in Korea — zagen wij opnieuw bewonderenswaardige staaltjes van moed, beleid en trouw.

Inderdaad, de Nederlander weet zijn mannetje te staan als het er op aan komt. Ook toonde ons volk na de bevrijding een bewonderenswaardige energie en doorzettingsvermogen, waarvan wij zelf de vruchten plukken.

De periode 1945-1955 laat ons ook nog zien, dat de huidige leidinggevende generatie — die de ellende van bezetting en onderdrukking heeft meegemaakt — zich volkomen bewust is van zijn verantwoordelijkheid om de grote waarden der geestelijke vrijheid en de mensenrechten te verdedigen en onder alle omstandigheden te handhaven. De enorme inspanning van geheel ons volk voor de defensieopbouw is daar het meest sprekende bewijs van.

De mens vergeet snel

Maar de mens vergeet snel. Op zichzelf is dat niet erg. Integendeel, wij leven niet voor het verleden, maar voor de toekomst. De blik vooruit! Dat was het devies van President Roosevelt, waarmede hij de moeilijkheden van de tweede wereldoorlog overwon. Wij — mensen van het

heden — wat zegt ons nu nog een datum als 17 November 1813? Maar die datum had voor de toenmalige generatie dezelfde betekenis als nu 5 Mei 1945 voor ons.

En niet alleen dat mensen snel vergeten. Kinderen weten al niet meer wat er geweest is. De generatie, die in 1939-1940 is geboren en die over slechts enkele jaren zijn plaats in de strijdkrachten zal innemen, weet uit eigen herinnering, uit eigen ervaring niets meer van de nood en de ellende, die de ouderen hebben meegemaakt, van de offers, die toen zijn gebracht. Kinderen denken bovendien niet aan tegenstellingen, van het „toen” en het „nu”. Simpel is hun reactie. Zij genieten alleen van het ogenblik. En het oudere kind — in het bijzonder de bijna volwassene — meent zelf de wijsheid in pacht te hebben en is vaak zo weinig ontvankelijk voor de woorden der ouderen. En juist dat, gecombineerd met het vergeten ten aanzien van de ouderen, kan de situatie in de toekomst gevaarlijk maken. Dat kan leiden tot een dodelijke onderschatting van de gevaren, die ons bedreigen.

Het grote probleem

Het grote probleem voor de huidige generatie is dan ook, nu die maatregelen te treffen op geestelijk en materieel gebied, welke nodig zijn om óók in de toekomst de vrijheid van de geest en de rechten van de mens te kunnen handhaven en beschermen en de opgroeiende jeugd er van te overtuigen, dat die maatregelen juist zijn, óók al zijn zij zwaar en eisen zij veel, juist van die jeugd.

Daarbij kan — in de strijdkrachten — de krijgsgeschiedenis ons in hoge mate behulpzaam zijn. Krijgsgeschiedenis bestaat uit feiten, uit niet te loochenen werkelijkheid. Die feiten kan niemand wegredeneren. Wij hebben de strijd in eigen huis gehad. In Mei 1940 waren wij moreel en materieel niet op de harde werkelijkheid ingesteld en in nog geen vijf dagen werden wij onder de voet gelopen.

Het is goed, daarbij te wijzen op het feit, dat wij het toen, dank zij onze neutraliteitspolitiek, alles helemaal alleen poogden te doen. Daarbij gingen wij zelfs zo ver, dat wij op 10 Mei 1940 niet alleen de hindernissen in het Oosten, maar ook in het Zuiden stelden, waardoor wij de opmars van de ons te hulp komende Franse troepen nog bemoeilijkten. Wij trokken ons toen terug in de vesting Holland, ons daarbij als het ware vrijwillig isolerend. Wij werkten daardoor de strategische scheiding met de andere geallieerde troepen in de hand. Dat was het resultaat van de neutraliteitspolitiek.

Die les hebben wij geleerd! Wij denken er heden ten dage niet meer aan om zelfstandige landsverdediging te voeren. In nauwe samenwerking met de bondgenoten wordt de Westerse defensie opgebouwd.

En dan is het goed de jeugd te herinneren aan het ondergronds verzet, dat tijdens de bezetting werd opgebouwd en georganiseerd, dat mede daardoor ontzaglijk veel slachtoffers eiste, maar waarbij de opengevallen plaatsen — zonder dwang, geheel vrijwillig — door anderen werden ingenomen. Het Nederlandse volk, dat altijd de schouders er onder zet, als het de perikelen klaar en duidelijk voor ogen ziet, zoals Johan de Wit dat in zijn tijd zo kernachtig uitdrukte. Alleen is er ten aanzien van de landsverdediging een enorm verschil tussen de tijden van Johan de Wit en het heden. In de 17e eeuw was legervorming een betrekkelijk

eenvoudige zaak. Het was de tijd van de huurlegers, vandaar nog de zegswijze „geen geld, geen Zwitsers”. Wij beleefden in de 17e eeuw onze Gouden Eeuw. Aan geld was geen gebrek en derhalve ook niet aan troepen. Daarnaast hadden wij het geluk om in de Oranjevorsten Maurits, Frederik Hendrik en de Koning Stadhouder Willem III aanvoerders te hebben, die zich met de beste veldheren van hun tijd konden meten.

Heden ten dage is er van huurlegers geen sprake meer. En bovendien is de vorming van moderne strijdkrachten een zeer ingewikkeld en tijdrovend bedrijf geworden. De opbouw van een defensieapparaat kost jaren. Wij ondervinden dat aan den lijve. En eenmaal gevormd, zal men dezelfde krachtsinspanning als bij de opbouw betoond, moeten handhaven, om het defensieapparaat op peil te houden. Want de evolutie in de tactiek, de techniek en de legervorming zelve staat niet stil. Niets is gevaarlijker, dan te vertrouwen op het leger van gisteren. Dat hebben de Fransen in 1940 aan den lijve ondervonden. Het is het grote probleem de huidige jeugd, die over tien jaar tot zelfstandige leden van onze maatschappij zal zijn uitgegroeid, die zich dan klaar maken om de leidende posities te veroveren, de gedachte bij te brengen, dat het noodzakelijk is, het defensieapparaat volkomen op peil te houden, ook al kost dat geld en moeite, ook al weten zij niet meer uit eigen herinnering en eigen ervaring, wat een 5e Mei voor de huidige oudere generatie betekent.

Maar laten zij dan bedenken, dat tienduizenden voor het herstel der vrijheid, waarvan wij nu mede de vruchten plukken, hun leven hebben gegeven.

Wederom kan de krijgsgeschiedenis ons daarbij op zulk een voortreffelijke wijze helpen. Wij kunnen vertellen van de inspanning, die Amerikanen, Engelsen, Canadezen, Polen, Noren, Belgen, Fransen en gelukkig ook officiële Nederlandse troepen in de vorm van de Koninklijke Brigade Prinses Irene en later de Stoottroepen zich hebben getroost om, in een strijd van bijna 8 maanden op ons grondgebied, de bezetter te verdrijven en het Nederlandse volk de vrijheid te brengen.

Voorts kunnen wij vertellen van de operatie Market-Garden, de stoot naar Arnhem, de gecombineerde actie van de 82e en 101e Amerikaanse luchtlandingsdivisiën en het 2e Engelse leger, van de heldenstrijd der Britse parachutisten bij de brug bij Arnhem en in de perimeter van Hartenstein. Van de bloedige slag bij Overloon, waaraan eerst Amerikanen, later Engelsen deelnamen. Van de uiterst verwoede strijd in het historische Zeeland bewester Schelde, in West-Zeeuwsch-Vlaanderen, Zuid- en Noord-Beveland en Walcheren, waaraan Canadezen, Engelsen, Belgen, Noren en Nederlandse commando's deelnamen. Dan de opruiming van het Duitse bruggehoofd Zuid van de Maas in midden- en West-Brabant, waaraan Engelsen, Polen, Canadezen en Amerikanen deelnamen. Van de opruiming van het Duitse bruggenhoofd in Limburg tussen Maas en Peel met als grootste moment de vernietiging van het zeer sterke Duitse bruggenhoofd rondom Blerik, in een minimum van tijd met een minimum aan verliezen en een maximum aan resultaat, waardoor die strijd in de Engelse geschiedboeken vermeld wordt als de „Perfect Battle”. De opruiming van het weliswaar kleine, maar uiterst belangrijke en zeer hardnekkig verdedigde bruggehoofd Zuid van de Roer, bij Roermond. De bevrijding van Limburg Oost van de Maas en

Noord van de Roer als onderdeel van de Grote Cannae manoeuvre in Noord Rijnland, waaraan ook Nederlandse stoottroepen deelnamen.

En dan na de grote Rijnovergang van de legers van Montgomery van 23-28 Maart 1945 bij Wesel, de bevrijding van ons land Noord van de grote rivieren. De actie in het Oosten en Noorden des lands, die in feite een strategische vervolging was — zowel rechtstreeks als evenwijdig — en waaraan werd deelgenomen door Canadezen, Engelsen, alsmede Franse, Belgische en Nederlandse parachutisten en onderdelen van de Nederlandse Binnenlandse strijdkrachten.

De slag aan de IJssel, met binding in front door een IJsselovergang bij Wilp, Zuid van Deventer en een afsnijding in de rug door een IJsselovergang bij Westervoort, de verovering van Arnhem en de doorstoot van Arnhem uit, dwars over de Veluwe naar het IJsselmeer tussen Nijkerk en Amersfoort. En tenslotte de mislukking van de stoot van Arnhem uit naar het hart van ons land, omdat de Duitsers aan de IJssel niet alles op een kaart hadden gezet, maar ook nog onze oude Grebbe-linie hadden bezet, met als apotheose de voedseldroppings en andere voedselaanvoer en, tot de algemene Duitse capitulatie op 5 Mei 1945 een einde aan de strijd maakte, waarbij de bezegeling ten aanzien van capitulatie van de Duitse eenheden in ons land plaats vond in hotel „de Wereld” in Wageningen.

Het zijn stuk voor stuk gebeurtenissen, die veel bloed en veel mensenlevens hebben geëist en onnoemelijke materiële schade hebben veroorzaakt. Maar wij vergeten snel. Aan de hongerwinter 1944-1945 denkt niemand meer. De slagvelden zijn weer vredige akkers. De ruïnes zijn voor het grootste deel opgeruimd, de opbouw is in volle gang. Het oog is op de toekomst gericht.

Niet vergeten!

Maar juist daarom mogen wij het verleden niet vergeten. „Uit het verleden groeit het heden, uit het „nu” wat worden zal”. Wij dienen steeds te bedenken en het bovenal de jeugd vóór te houden, dat wij juist met het oog op de toekomst, rekening moeten houden met de lessen uit het verleden, dat ons leert, dat West-Europa onder alle omstandigheden een nieuwe bezetting moet voorkomen.

Want als het noodlot ons met een nieuwe bezetting zou treffen, dan zal er vermoedelijk wel geen bevrijding meer komen. De moderne afweermiddelen zijn zo geweldig, dat een nieuwe invasie op de stranden van West-Europa uitgesloten moet worden geacht. Een megatonbom of een waterstofbom op de invasievloot van 6 Juni 1944 zou die invasievloot volkomen hebben vernietigd. En nu kan men zeggen, dat men eerst een absoluut luchtoverwicht kan bevechten. Absolute waarden bestaan er in de oorlog niet. Zelfs bij de grote invasie — met zijn ontzagwekkend luchtoverwicht aan Geallieerde zijde — hebben de Geallieerden toch niet kunnen beletten, dat er nog 49 luchtaanvallen der Duitsers plaats vonden op de invasievloot. Wanneer er bij die 49 ook maar een atoombom was geweest, zou de invasie niet zijn doorgegaan. En met de ontwikkeling der geleide projectielen wordt de situatie in dit opzicht nog heel wat gevaarlijker.

Daarom is er onder de huidige omstandigheden maar één oplossing, namelijk er voor te zorgen, dat er geen invasie meer nodig is, dat er

geen bevrijdingsactie meer behoeft te worden gevoerd, kortom, dat West-Europa niet meer wordt bezet!

Dit krijgen wij nooit gedaan door de vrede ten koste van alles te aanvaarden, maar wèl door een vrede door strijdbaarheid na te streven. Het heeft nog nooit in de historie enig nut afgeworpen voor het gevaar weg te lopen of er zich door te laten verlammen. Zeker, de vernietigingsmiddelen zijn tegenwoordig van een ongekeerde omvang. Maar om daar zo door te worden geïntimideerd, dat men de opvatting gaat huldigen dat nu alles verloren is, is weer een ander uiterste.

Herstel machtsevenwicht

Het machtsevenwicht, dat in de eerste vijf, zes jaren na de tweede wereldoorlog zo schromelijk verbroken was, herstelt zich. Het resultaat is duidelijk merkbaar. De agressie is overal een halt toegeroepen. Zeker, men is tot een aantal compromissen gekomen. En natuurlijk zijn compromissen nooit geheel bevredigend. Maar het kenmerkende van deze compromissen is, dat beide partijen — dus ook de partij die de agressie begon — het compromis hebben verkozen boven de voortzetting van de strijd. De problemen zijn er niet mee opgelost. Voor het ogenblik is er een zekere rust bereikt. Maar de basis van die rust is wankel. Het is nu vrede, maar het is er verre van dat de vrede nu ook inderdaad gewonnen is.

Maar de kansen op het behoud van de vrede en de vrijheid kunnen alleen stijgen, als wij die vrede en die vrijheid ook willen verdedigen. Er is geen vrede denkbaar, zonder dat men er op de bres voor wil staan. Geen vrede zonder strijdbaarheid die van geen wijken wil weten als het gaat om het grote ideaal van de bescherming van de vrijheid van de geest en de rechten van de mens. Strijdbaarheid, die niet zwicht voor de dreiging, nòch voor daadwerkelijk geweld.

Dit kan bereikt worden als wij in woord en in daad willen blijven handelen naar het oud-vaderlands gezegde „houdt het hoofd koel, de voeten warm en het kruut droog”. In moderne taal betekent dat „zorg er voor dat wij door de inzet van onze gehele persoon economisch en financieel krachtig blijven, dat wij geestelijk en sociaal gezond zijn en wij tenslotte militair in samenwerking met anderen sterk blijven”.

Als dat de les is van 1940-1945, die wij in 1955 weten te trekken en weten na te leven, behoeven wij niet bang te zijn voor 1965. Dan komt er geen nieuwe Mei 1940 meer. Dan zullen wij ook niet — onder tal van smarten — op een nieuwe Mei 1945 behoeven te wachten, die dan misschien niet eens zal komen.

Als ooit een spreuk in dit opzicht waar is, dan is het wel: Voorkomen is beter dan genezen!

Wij kunnen door eigen voorbeeld er zeer veel toe bijdragen, dat deze oude, wijze spreuk inderdaad werkelijkheid wordt. Niets werkt zo aanstekelijk op de jeugd als dit voorbeeld. Door dat te doen, dienen wij niet slechts de grote zaak, maar tenslotte ook onszelf!

Inleiding tot de krijgskunde

door R. A. SLEEUW, *Majoor-vlieger wnr.*

I. Inleiding

De geschiedenis wordt gekenmerkt door een aaneenschakeling van gewelddadige conflicten, welke men pleegt aan te duiden met de term oorlog. Aangezien de hiermede gepaard gaande handelingen altijd diepe wonden hebben geslagen in het organisme van de menselijke samenleving, verdiepten reeds vroeg in de historie velen zich in de problemen, die het oorlogvoeren met zich brengt. Deze navorsingen hebben het ontstaan van de wetenschap, die men *krijgskunde* noemt, tengevolge gehad.

Reeds in de grijze Oudheid hebben haar beoefenaars hun bevindingen op schrift gesteld. Een der oudste werken stamt uit het penseel van de Chinese filosoof Sun Tse. Ook in de Westerse klassieken, dus in de Griekse en Romeinse literatuur, treffen we verschillende werken en passages aan, die naar hun inhoud kunnen worden gerekend tot de vroegste krijgskundige geschriften. Het merendeel dezer werken bestaat echter voornamelijk uit krijgsverhalen en bevat weinig theoretische beschouwingen. Uit een oogpunt van „beginselenleer” zijn deze documenten dan ook slechts als zeer elementair te beschouwen.

Op het einde van de 18e eeuw was hierin nog weinig verandering gekomen. Ter illustratie hiervan moge de volgende passage uit het in 1743 door Graaf Maurice de Saxe, Maarschalk van Frankrijk, gepubliceerde werk „*Réveries sur l'art de la guerre*” dienen. Deze zeer kundige aanvoerder en militaire schrijver uit die dagen betoogde:

Krijgskunde is een wetenschap, welke in ondoordringbare nevelen is gehuld. We bewegen ons derhalve niet met zelfverzekerdheid in haar midden. Gewoonte en vooroordeel vormen de grondslagen van haar wezen. Beide het natuurlijk gevolg van onwetendheid. Andere wetenschappen hebben grondbeginselen, de krijgskunde heeft er geen. De grote aanvoerders uit het verleden reppen er in elk geval niet over in hun nagelaten geschriften. Daardoor omvat de krijgskunde slechts traditionele gebruiken en zijn de grondbeginselen ons niet bekend.

De meeste vroegere schrijvers hebben dus in feite weinig of geen moeite gedaan de krijgsgeschiedenis te ontleden en hieruit een theoretische beginselenleer te formuleren. In de laatste anderhalve eeuw daarentegen is de krijgskunde in haar huidige vorm als het ware gekristalliseerd door de geschriften van enkelingen. Onder hen nemen Von Clausewitz, Jomini, Mahan, MacKinder en Douhet een voorname plaats in.

Von Clausewitz, een Pruisische generaal, schreef tussen 1818 en 1830 het boek „*Vom Kriege*”. Het bevat in de eerste plaats een diepgaande beschouwing over het wezen van de oorlog. Verder bevat het een aantal wijsgerige verhandelingen over krijgskundige begrippen, die we tegenwoordig de grondbeginselen der oorlogvoering noemen. Hoewel Von Clausewitz in zijn betogen schijnbaar veel minder positief is dan Jomini, hebben zijn beschouwingen vele anderen tot nadenken gebracht. Zodoende heeft hij in feite de grondslag gelegd voor de hedendaagse *krijgskundige filosofie*. Zijn werk heeft daardoor de verjongde wetenschappelijke krijgskunde en tevens het politieke denken van vele veldheren en staats-

lieden in de 19e en 20e eeuw beheerst. Hoewel zulks veelal niet wordt gerealiseerd, is het echter de combinatie van Jomoni's systematiek en de filosofieën van Von Clausewitz geweest, die deze enorme invloed teweeg heeft gebracht. Hun gezamenlijke werken, zij het dan in o.a. door Foch en Fuller gemoderniseerde vorm, zijn echter van zodanig fundamentele aard, dat zij voor wat betreft de bestudering van het oorlogsverschijnsel in het algemeen en de landoorlog in het bijzonder ook heden ten dage nog dienen als één der belangrijkste bronnen.

Jomini, een Zwitser, die eerst onder Napoleon en later als generaal in het Czaristische leger diende, publiceerde in 1805 de eerste belangrijke bijdrage tot de moderne krijgskunde. Zijn voornaamste theoretische werk, „*Précis de l'art de la guerre*”, verscheen in 1837. Door een systematische analyse van de krijgsgeschiedenis kwam hij tot zeer positieve, bijna dogmatische beginselen. Daardoor hebben zijn werken maar al te vaak geleid tot ongezonde schematiek in plaats van tot een verantwoorde *systematiek*. Dit laatste is echter juist hetgeen Jomoni wilde bereiken. Het blijkt duidelijk uit het slot van zijn „*Précis*” als hij betoogt:

„*Juiste theorieën, gebouwd op ware grondbeginselen afgeleid uit de voorbeelden van de werkelijke oorlog, vormen de beste theoretische leer-school voor militaire aanvoerders. Hoewel deze werkwijze uiteraard geen geboren veldheren kan produceren, kunnen zodoende wel commandanten worden gevormd met zoveel kennis van zaken en begrip, dat zij in rangorde van praktische bruikbaarheid, direct volgen op de sporadische genieën . . .*”

Mahan, een Amerikaanse admiraal, publiceerde in 1890 het boek „*The influence of seapower upon history*”. Hierin formuleerde hij het begrip *macht ter zee* en beschreef de enorme invloed van deze vorm van macht op de oorlogvoering. Daar zijn studie zich echter beperkte tot dit ene aspect uit het grote complex van de allesomvattende oorlogvoering, is zijn invloed tenslotte beperkt gebleven.

MacKinder, een Engelse geleerde, komt de eer toe in zijn geopolitieke theorieën *de wisselwerking tussen macht ter zee en macht ter land* weer in het juiste onderlinge perspectief te hebben geplaatst. Ook zijn theorieën betreffende het begrip *mankracht* zijn van groot belang geweest voor de verruiming van de wetenschappelijke werkingssfeer van de krijgskunde. Door zijn invloed, werd ze als wetenschap uit het enge, zuiver militaire verband gelicht en kon als kennis van een zeer ingrijpend maatschappelijk verschijnsel haar rechtmatige plaats innemen in het complex van wetenschappen, dat ook wel wordt aangeduid als „de kennis van de menselijke samenleving”.

Douhet, een Italiaanse generaal, formuleerde als eerste en op zeer extreme wijze *de theorie van de allesbeheersende macht in de lucht*. Zijn eerste publicatie, „*Il dominio dell' Aria*” (de beheersing van het luchtruim), verscheen in 1921. Deze studie veroorzaakte een lawine van geschriften contra zijn weinig orthodoxe leerstellingen, die zelfs heden ten dage voortduurt. Begrijpelijk, want elke uitvinding en zeker een voor velen onprettige profetie, is het geesteskind van een enkeling. Indien een dergelijke theorie dus niet past in het kader van de „gevestigde mening en belangen”, is zij onjuist en moet als zodanig aan de kaak worden gesteld. Douhets ideeën liepen echter ook parallel met de ervaringen en opvattingen van anderen. Vooral steunend op het prestige van

de grote voorvechters van het luchtwapen als primaire factor in de oorlogvoering als „The Father of the RAF” Lord Trenchard en de Amerikaanse generaal „Billy” Mitchell, konden zijn Angel-Saksische medestanders deze theorieën ontwikkelen en in de praktijk brengen. De resultaten waren zo overtuigend, dat begrippen als macht in de lucht en luchtoverwicht thans in brede kring gemeengoed zijn geworden en hun rechtmatige plaats hebben ingenomen in de reeks leerstukken der moderne krijgskunde.

De hiervoor genoemde en vooral de hiervan afgeleide detail-theorieën vormden de bouwstenen voor de strategie en tactiek in de Tweede Wereldoorlog en de daarop, volgende conflicten als Korea. De lessen van deze praktijkervaringen, zijn zodanig, dat geen der vroeger geformuleerde leerstukken op losse schroeven is komen te staan. Integendeel, duidelijker dan ooit tevoren en in breder perspectief staan ze thans in het volle daglicht. In het bijzonder geldt het voor het oorlogsbegrip.

II. Het begrip oorlog

Oorlog als maatschappelijk verschijnsel

Oorlog als verschijnsel in de menselijke samenleving is een direct uitvloeisel van het normale menselijke streven naar bevrediging zijner behoeften in de meest ruime zin. De natuurlijke drang van de primitieve mens was het stillen van honger en het lessen van dorst. Deze eenvoudige intuïtieve behoeftenbevrediging is in de hedendaagse maatschappij uitgroeid tot een bewust streven van individuen en mensengroeperingen om hun individuele en gezamenlijke levensomstandigheden op het bereikte peil in stand te houden en zo mogelijk te verbeteren.

In feite betekent dit, dat de mens en ook de mensengroeperingen werden en worden voortgedreven door het instinct tot zelfbehoud en de daarmee nauw samenhangende drang tot scheppende arbeid. Hoe hoger het niveau van de zodoende gecreëerde gunstiger levensomstandigheden werd, des te sterker deed de behoefte zich gevoelen de verkregen materiële en geestelijke bezittingen te beschermen. Bovendien waren met het stijgen van het welvaartsniveau relatieve machtsverhoudingen tussen individuen en mensengroeperingen ontstaan, waardoor de noodzaak voor een betere bescherming werd geaccentueerd. Een materieel gevolg van dit begrijpelijke streven tot zelfbehoud was het produceren van wapens, zodat dit instinctieve optreden doelmatiger kon plaats vinden. Doch deze geschapen mogelijkheden tot krachtadiger zelfverdediging werden al spoedig niet alleen uit zelfbehoud, doch maar al te graag ook aangewend om ten koste van anderen de eigen levensomstandigheden te verbeteren. Het maatschappelijke verschijnsel van de oorlog was het gevolg van deze gewelddadigheid.

Het begrip staatsmacht

In de moderne maatschappij zijn het de staten, die oorlog voeren. Een staat is in feite een samenstel van een groot aantal groepen van individuen, die zich verenigden omdat ze één of meerdere belangen gemeen hadden. Met andere woorden, een staat is een belangengemeenschap waarvan de leden een onderlinge binding van de één of andere aard hebben. De primitieve mens had weinig of geen bindingen. Oor-

spronkelijk beperkten deze zich tot zijn „gezin”. Via familie- en bloedverwantschappen, stam en volk groeiden deze eenvoudige belangengemeenschappen uit tot de hedendaagse staat en de wereldgemeenschap van staten.

De groeikansen van de verschillende staten waren en zijn echter ongelijk. Sir Halford J. Mackinder betoogt in zijn boek „Democratic ideals and reality” in dit verband:

„That unequal growth is not wholly due tot the greater genius and energy of some nations as compared with others; in large measure it is the result of uneven distribution of fertility and strategical opportunity for the nations. In other words there is in nature no such thing as equality of opportunity for the nations”.

Groepsvorming heeft echter niet alleen door afwijkende geografische of wel door de uiteenlopende invloeden van de aardse omgeving een ongelijk en zelfs sterk uiteenlopend karakter gekregen. Zij werd daarnaast mede gevormd onder de onverbreekelijke en gezamenlijke stimulators van:

a. De ontwikkelingsgang van de diverse wijsbegeerten en godsdiensten, ideologieën en idealismen.

b. De met deze gedachten-evolutie gelijke tred houdende groei van exacte en toegepaste wetenschappen of wel het voortschrijdende begrip, de praktische beheersing en het daadwerkelijke gebruik van de natuurkrachten door de mens.

De door de hierboven genoemde factoren en feiten op elkaar uitgeoefende wisselwerking, heeft niet nagelaten de samenleving te vormen tot een bont, dicht dooreengeweven netwerk van belangengemeenschappen, kortweg groepen genoemd. Het is goed zich hierbij te realiseren, dat volgens recente onderzoekingen, de hedendaagse mens door „gezamenlijke” belangen in omstreeks vijftig verschillende groepen tegelijk is gebonden. Vele bindingen kan hij op elk gewenst moment verbreken en er andere voor in de plaats stellen. Enkele bindingen zijn echter niet of slechts zeer moeilijk te verbreken. Sommige groepen zijn klein; andere vormen daarentegen een over de gehele wereld vertakt netwerk van bindingen. In groter verband gezien kent men hierin de min of meer scherp omljnde eenheden, die staten worden genoemd.

Een staat kan dus worden beschouwd als een netwerk van voornamelijk interne bindingen. In grote lijnen bezien zijn deze bindingen van materiële en/of ideologische aard. Ze vormen bovendien geen statische eenheid, doch eerder een zeer ingewikkeld complex van bewegelijke en dynamische, abstracte en toch ook duidelijk voelbare reële krachten. Het is als het ware een enorme (sociale) machine, die voortdurend in beweging is en bovendien een aanzienlijke hoeveelheid energie uitstraalt. Met andere woorden, de staat op zich is een complex van menselijke bindingen, welke een bewegingsrichting en tempo heeft. Voor de buitenwereld openbaart deze beweging, ook wel *de staatsmacht genoemd, zich als een samenstel van politieke, ideologische, economische en gewapende of wel militaire krachten*. Deze krachten zal de staat in de eerste plaats moeten aanwenden om de belangen van zijn onderdanen te behartigen. Behartigen niet alleen in de zin van in stand hou-

den van de bestaande levensomstandigheden, doch zeer zeker ook in de zin van „bevorderen” of wel door scheppende arbeid verhogen en zelfs van „verbeteren”. De mogelijkheden ter verwezenlijking van het laatstgenoemde streven liggen echter maar al te vaak buiten de staat en zijn grondgebied. Daardoor is het zelfs voor staten, die overigens op kunstmatige wijze het contact van hun onderdanen met burens trachten te voorkomen, noodzakelijk, een vrij aanzienlijke hoeveelheid interstate-lijke bindingen in stand te houden.

Er is echter een diepgaand verschil tussen de menselijke verhoudingen, die vallen binnen en die, welke gelegen zijn buiten het staatsverband. Binnen een staat is het onderlinge verkeer tussen mensen en mensengroeperingen onderworpen aan de beperkingen van algemeen aanvaarde rechtsnormen. De zwakkere wordt hierdoor onder meer door wettelijke bepalingen beschermd tegen machtsmisbruik van sterkeren. De nakoming van wettelijke regelingen wordt indien nodig, namens allen en in aller belang afgedwongen door de daartoe bestemde staatsorganen zoals de politie. In bijzondere gevallen kan deze hierbij de nog krachtadiger steun krijgen van de strijdkrachten (militaire bijstand). Gewelddadige conflicten op uitgebreide schaal komen om die reden binnen het staatsverband zelden voor.

Het interstatelijke verkeer.

Internationaal, in het verkeer tussen staten en hun onderdanen bestaan ook zekere in de loop der geschiedenis gegroeide rechtsnormen. Nakoming ervan kan echter zelden worden afgedwongen en zeker niet in de mate waarin overtreding van de nationale wetten kan worden afgestraft. In feite betekent dit, dat de idealen als vervat in leuzen als: „De rechten van de mens”, „Vrijheid, gelijkheid en broederschap” en „Freedom of speech and religion, from want and fear”, in de historische ontwikkeling van de internationale groepsvorming nog niet zijn bereikt. Een direct uitvloeisel hiervan is, dat niet de gehele wereldbevolking vrijelijk toegang heeft tot 's werelds rijkdommen. Aangezien echter vele van deze goederen onontbeerlijk zijn voor een gezonde ontwikkeling van elke staat, zal degene, die ze niet heeft, indien er voldoende aanleiding en gelegenheid toe bestaat, trachten, deze goederen te verkrijgen ten koste van de bezitter. Met andere woorden in het streven van de staten om hun individuele levensomstandigheden te verbeteren, zal maar al te vaak „macht” prevaleren boven „recht”. In het uiterste geval kan dit tot gewelddadigheid en dus tot oorlog leiden.

Krijgskunde en oorlog

De krijgskunde occupeert zich onder meer met de problemen, die tot het ontstaan van een oorlog kunnen leiden, het verloop ervan bepalen en in het bijzonder met die, welke de weg naar de overwinning aangeven. Voor een juiste begripsvorming is het nodig een duidelijk inzicht te krijgen in het wezen van dergelijke machtsbotsingen. Een nadere beschouwing van het organisme, dat staatsmacht uitoefent, in het verkeer met andere staten, is derhalve een eerste vereiste.

Het ontstaan van de oorlog

Indien derhalve de staat opnieuw in beschouwing wordt genomen als een bewegende machine, dienen we ons te realiseren, dat deze ma-

chine als elke andere, het best functionneert, indien zich noch intern, noch daarbuiten, in tempo of in bewegingsrichting obstakels voordoen. Wrijvingen met buurstaten om bezits- of gebruiksrecht van goederen moeten in dit verband worden gezien als obstakels. Om die reden moeten zij zo spoedig mogelijk uit de weg worden geruimd. Zou zulks niet gebeuren, dan impliceert dit, dat de staatsmachine niet op de meest doelmatige wijze functionneert en er dus verliezen optreden. Verliezen die ten koste komen van de levensomstandigheden van de onderdanen gezamenlijk en individueel.

In het normale interstatelijke verkeer zal men gerezen moeilijkheden, belangenbotsingen dus, zo spoedig mogelijk door het voeren van diplomatieke onderhandelingen, dus door *overreding en/of compromis* trachten op te lossen. Dergelijke besprekingen behoeven echter niet altijd tot bevredigende resultaten te leiden.

Het is namelijk niet onmogelijk, dat de partij, die iets moet afstaan of niet kan krijgen, zich hierdoor in voorname of zelfs vitale belangen bedreigd ziet. Van voetstoots toegeven aan de wensen van de tegenstander of berusten in de afwijzing, kan dan moeilijk sprake zijn. Zeker niet indien de onderhavige kwestie op den duur de gezonde groei van het staatsbestel zou kunnen verstikken. De wrijving groeit dan uit van belangenbotsing tot een wilsconflict. In het eerste geval kan de staat dan uit eigenbelang, dus voor het bevorderen van de kans op zelfbehoud, beter aanzienlijke offers brengen om bijvoorbeeld haar militaire krachten op te voeren. Vooral indien zodoende uiteindelijk het staatsbestel kan blijven voortbestaan. In het andere geval zal de staat, die desondanks ten koste van een zich tegen zijn wil verzettende buurman het omstreden goed wenst te verkrijgen, naar andere middelen moeten grijpen om deze tot toegeven te nopen. Deze andere *middelen, die ten doel hebben de ter overreding aangevoerde argumenten kracht bij te zetten, noemt men dwangmaatregelen*. In het hedendaagse interstatelijke verkeer maakt men hierbij een verdeling in:

- a. Politieke maatregelen;
- b. Ideologische maatregelen (propaganda);
- c. Financieel-economische maatregelen;
- d. Geweld in velerlei vorm en van verschillende omvang.

Hoewel ze vaak zeer effectief zijn, vormen dwangmaatregelen echter een tweesnijdend zwaard. Enerzijds wordt voor het nemen van dwangmaatregelen een keuze gedaan uit de grote verscheidenheid van aanrakingsvlakken, die de staten onderling hebben. Dus feitelijk uit de gezamenlijke bindingen en belangen van de wederzijdse onderdanen. Men zal hieruit één of meer sectoren kiezen, waarin men zijn tegenstander de baas is. Door *dreiging met dwang* of *daadwerkelijke dwang* dan wel een combinatie hiervan, zal men trachten zijn opponent alsnog van gedachten te doen veranderen. Met andere woorden, langs een omweg pogen het wilsconflict alsnog ten eigen voordele te regelen. Dwangmaatregelen vereisen echter bijna zonder uitzondering richtingsverandering, tempovertraging of zelfs het ten dele of geheel stilzetten van de beweging van de staatsmachine. Anderzijds verwekt actie onherroepelijk reactie. Want ook de tegenstander zal niet stilzitten. Ook hij kan en zal een keuze maken uit dwangmaatregelen in sectoren, waarin hij de

meerdere is. Hoe ingrijpender de gevolgen van dwangmaatregelen zijn, des te krachtiger ongetwijfeld de reacties van de tegenstanders zijn. Redenen te over om dwangmaatregelen al naar gelang van hun werkingskracht in meerdere of mindere mate subtiel te hanteren.

Vooraf ten aanzien van het bezigen van geweld dienen staten in dit opzicht bijzonder omzichtig te handelen. De kosten verbonden aan het plegen van geweld zijn onder moderne omstandigheden bovendien bijzonder groot. Niet alleen daar het de vernietiging van de bezittingen van de tegenstander met zich brengt, doch ook daar het teweegbrengen van deze vernietiging met enorme offers voor het eigen staatsbestel gepaard gaat. In het boek, „Strategic airpower. The pattern of dynamic security”, schrijft Dr Stefan T. Possony:

Technological progress has the disconcerting habit that it makes killing in war more and more costly. It has been calculated, that to kill one enemy soldier cost Caesar 75 cents and Napoleon 3000 dollars. World War I cost of one fatality was about 25.000 dollars, while the killing of one Japanese or German soldier during the Second World War required an investment of some 50.000 dollars”

Teruggrijpend in de historie blijkt dan ook, dat met het ingewikkelder worden van de menselijke verhouding, dus van het verkeer tussen groepen en in het bijzonder tussen staten, zich ten aanzien van het bezigen van dwangmaatregelen een evolutie heeft voltrokken. In de primitieve maatschappij was *geweld* vrijwel de enige vorm van dwang, die werd gebezigd. Begrijpelijk, want in de weinig gecompliceerde menselijke verhoudingen in die dagen was het de meest voor de hand liggende en in feite enige *directe weg naar het gewenste resultaat*. De motieven voor geweldpleging waren gezien de aard van de belangenbotsingen eveneens weinig gecompliceerd. Roof en buit, successie en herovering, vergelding en naijver, vormden een gereede aanleiding tot gewelddadigheid. Zelfs veel later in de geschiedenis ging men betrekkelijk makkelijk tot geweld over. Zo verklaarde de Engelse staatsman Monk in het Britse Parlement ten aanzien van de motieven voor het beginnen van de Tweede Engelse oorlog:

„It does not matter this or that reason. What we want is more of the trade which the Dutch have now”

Het interstatelijke verkeer ging echter geleidelijk aan met meer subtiële activiteiten gepaard. Men trachtte allengs niet alleen met geweld, doch ook op minder kostbare wijze door een combinatie van verschillende dwangmaatregelen zijn doel te bereiken. Daadwerkelijk geweld bleef zodoende niet langer het voornaamste, eerste en enige argument der staatkunde. Oorlog of gewelddadigheid op nationale schaal werd zodoende één der vele argumenten in het diplomatieke repertoire.

In dit licht beschouwd kunnen we derhalve concluderen, dat de door Von Clausewitz geformuleerde definitie van het begrip oorlog nog altijd juist is. Hij betoogde:

„Oorlog is het uiterste middel der staatkunde, dat slechts zal worden gebezigd, indien alle andere middelen om tot een vergelijk te komen hebben gefaald. Het is derhalve een voortzetting der diplomatie, die veld-

slagen levert in stede van nota's te schrijven. Ze heeft zoals alle andere diplomatieke handelingen ten doel de wil van de tegenstander aan de eigen wil te onderwerpen . . ."

Onder de hedendaagse omstandigheden is het internationale verkeer echter dusdanig ingewikkeld geworden, dat deze betrekkelijk eenvoudige begrips-omschrijving en begrips-scheiding in de praktijk aanzienlijk minder duidelijk tot uiting komt. Het is in wezen hetzelfde gebleven, doch om in de woorden van de Engelse generaal Fuller naar een „profitable political end” te kunnen leiden, is het nodig het begrip oorlog in een veel ruimer verband te zien. Oorlog is in feite niet langer en zeker niet in eerste instantie een gewelddadige botsing van de wederzijdse militaire krachten, doch een hiermede gekoppeld zeer subtiel samenstel van alle mogelijke dwangmaatregelen in afwisselende en uiteenlopende intensiteit. Het verschil tussen de begrippen „vrede” en „oorlog”, zoals die in de tijd van Von Clausewitz bestonden, zijn ook niet langer te scheiden door een scherpe scheidingslijn. Het ontstaan van het begrip „koude oorlog” in tegenstelling tot de „(warme) oorlog” zoals Von Clausewitz het daadwerkelijk geweld onderscheidde van de andere dwangmaatregelen der staatkunde, vormt een duidelijke aanwijzing voor deze moderne ontwikkeling.

Om echter een werkelijk duidelijk beeld te krijgen van het vervaagde begrip „oorlog”, is het noodzakelijk na te gaan hoe Von Clausewitz is gekomen tot zijn formulering en hoe deze begripsomschrijving in de loop van een goede eeuw zich verder heeft ontwikkeld. Met andere woorden we dienen na te gaan, hoe de menselijke samenleving is gekomen van het gebruik van geweld als enige middel om belangenbotsingen op te lossen tot de zg. „koude oorlog” als nieuw en zeker niet minder schadelijk maatschappelijk verschijnsel van deze tijd. Dit inzicht kan onder meer worden verkregen door een min of meer met de historie parallel lopende beschouwing betreffende de motieven, aard en omvang van oorlogen.

(Slot volgt)

The air force's ability to inflict swift and terrible counterblows and its ability to reduce an enemy's capacity for continuing any war he might start against us, must be maintained at all costs.

Generaal Twining.

Willingness to serve and to fight is not easy to develop or to maintain. Perhaps it is hardest of all to maintain, because it is a human quality subject to all the mysterious influences of the mind and spirit. Napoleon went so far as to say that in war moral considerations make up three-fourths of the game. There is no lack of scientific proof that a soldier's combat effectiveness is related definitely to his mental and spiritual attitude.

Generaal Devine.

Aflossing van frontlijn-onderdelen in de verdediging

door S. DA COSTA, Luitenant-Kolonel

Inleiding

Er zijn niet veel onderwerpen, waarover zo weinig literatuur bestaat als de aflossing. Bestudering en grondige beoefening van dit onderwerp is daarom al zo noodzakelijk, aangezien het een herhaaldelijk weerkerende operatie betreft voor elke gevechtseenheid.

Definitie

Aflossing is de vervanging van het ene onderdeel door een ander en wel zodanig, dat de verdediging niet, althans zo min mogelijk, wordt verzwakt tijdens de aflossing.

Reden voor de aflossing

De reden dat men tot aflossing van een onderdeel overgaat, kan van verschillende — zowel tactische als technische — aard wezen, o.a.

a. Moreel geschokte troepen zijn niet langer in staat de hun opgedragen taak uit te voeren.

b. De sterkte van een onderdeel is dusdanig teruggelopen, dat de taakstelling niet langer verantwoord is.

c. Een onderdeel is zonder bepaald geschokt te wezen (moreel of sterkte) toch taak-moe; de prestaties lopen terug, nauwkeurigheid valt weg, enz.

d. Het af te lossen onderdeel wil men voor een andere opdracht gebruiken of vervulde de taak slechts voorlopig (onze N-onderdelen, tijdelijk gebruik van commando's enz.).

Soorten aflossing

De aflossing kan plaats vinden tussen:

a. Onderdelen die qua organisatie en bewapening gelijke structuur hebben.

b. Onderdelen van ongelijke structuur, bv. een territoriale eenheid door een parate eenheid, een Nederlandse bataljon door een Engels bataljon.

c. Als a en b, echter verzwaaard met het feit, dat het aflossende onderdeel een breder vak moet overnemen dan de af te lossen eenheid.

Het spreekt vanzelf, dat het ad. b gestelde aanzienlijk grotere moeilijkheden met zich brengt dan de aflossing van onderdelen van gelijke structuur.

Tactisch critieke punten

Tactisch gezien vragen twee critieke punten om speciale oplossing bij aflossing van een onderdeel in de voorste lijn.

1. Het aflossende onderdeel kan geen tweede taak worden opgedragen. Een bataljon-regiments-reserve, dat een vóorbataljon aflost, kan tijdens de aflossing de taak als reserve niet langer uitvoeren. Door

snelheid moet deze taak-onttrekking tot een minimum worden beperkt. De naast hogere commandant zal de taak als reserve overdragen:

- a. aan een tijdelijk aangetrokken geheel ander onderdeel;
- b. door het tijdelijk beslag leggen op de reserve van één van zijn eigen onderdelen; bv. tijdens het aflossen van het linker-vóór-regiment, het beslag leggen door Div. Cdt. op het reserve bataljon van het rechter-vóór-regiment;
- c. door het creëren van een tijdelijke reserve; bv. bij een regiment infanterie waarvan een vóór-bataljon door het reserve bataljon vervangen wordt, uit onderdelen van de stafcompagnie van het regiment (stafwacht, inf. pionier peloton enz.).

2. Het tweede tactisch critieke punt is de tijdelijke verdichting van de voorste lijn, want een vijandelijke aanval, artilleriebeschieting of luchtborbardement kan dan ernstige gevolgen hebben. Ook hier dient in de eerste plaats de oplossing gezocht te worden in snelheid bij het aflossen. Andere maatregelen kunnen zijn:

- juiste keuze van de tijd van aflossing (nacht!);
- aflossing in onderdelen, bv. het aflossen van een bataljon compagnies-gewijze (n.b. tijd-factor!).

Technisch critieke punten

Er zijn enkele punten die zeer speciale aandacht eisen of speciale maatregelen vergen.

a. Verkenning.

Het terreindeel waar het aflossende onderdeel zich zal verzamelen, de opmarsweg naar — en het stellingterrein zelf, kunnen van te voren grondig worden verkend, zijn immers geheel in onze handen. Waarop speciaal gelet zal dienen te worden, is het niet prijs geven der geheimhouding, door meer dan normale activiteit in stellinggebied e.d. Hier kom ik later op terug. Wie verrichten verkenningen? Alle commandanten t.m. de P.C.

b. Overleg.

Overeenkomstige functionarissen der beide onderdelen plegen overleg betreffende al datgene wat van nut wezen kan tot een snelle en juiste taak-overdracht.

Enkele punten van overleg betreffen:

- welk personeel 12 tot 24 uur van te voren naar voren komt ter tijdelijke verdubbeling van kernfuncties in het verbindingsnet, bij wapenopstellingen enz.?
- welk verbindingspersoneel van het af te lossen onderdeel na de aflossing tijdelijk in de stelling zal achterblijven, teneinde nog behulpzaam te zijn bij de verbindingen, of om andere reden?
- hoeveel en welk personeel van het aflossende onderdeel patrouilles zal medelopen met het af te lossen onderdeel?
- welke wapens zullen worden overgenomen?

In beginsel worden slechte wapens niet overgenomen en worden slechts dié in stelling staande wapens overgedragen, die deel nemen aan het stormvuur:

- welk verbindingsmateriaal zal worden overgedragen?
Alle telefoonlijnen blijven uiteraard liggen.
- welke munitie zal worden overgedragen?

— pioniermateriaal, versperringsmateriaal en mijnevelden die zullen worden overgedragen?

Mijnevelden worden op officieel overdrachtsbewijs overgenomen.

— overleg met commandanten van nevenonderdelen dient te geschieden o.a. voor wat betreft de samenwerking bij aansluitingspunten.

c. *Geheimhouding en beveiliging.*

Alles zal in het werk dienen te worden gesteld om de geheimhouding en daarmee de beveiliging te verzekeren.

Op geen enkel gebied mag vergroting der activiteit duiden op de naderende aflossing.

Patrouillegang zal dienen te worden gereguleerd.

Personeel van het aflossende onderdeel dat patrouilles medeloopt moet dezelfde kleding, onderscheidingstekenen enz. dragen als het personeel van het af te lossen onderdeel.

Spreiding in en beperking van de verkenning is geboden.

Radio-berichtgeving mag geen opvallende toename vertonen.

Personeel met opvallende uitspraak dat radiosets bedient, zal dienen na te blijven (zie overleg).

Het gebruik van voertuigen vóór een bepaalde lijn dient te worden verboden en overigens beperkt.

Eigen gidsen voeren het onderdeel dat aflost naar de verzamelplaats(en).

Gidsen van het af te lossen onderdeel leiden de aflossers langs van te voren gemarkeerde routes via contrôle- en verspreidingspunten naar de stellinggebieden.

Op de keuze van het aflossingsmoment zal nader worden teruggekomen.

d. *Wanneer vindt de commando-overdracht plaats?*

Zodra het gros der troepen (2/3) in het stellinggebied is aangekomen, verbindingen juist functionneren en de nieuwe commandant de contrôle over zijn onderdeel in handen heeft wordt het commando overgenomen.

Voordien voerde de commandant van het oorspronkelijk onderdeel in voorste lijn, het commando over beide onderdelen vanaf het moment dat de aflosser zijn verzamelgebied had verlaten.

Anderzijds voert — bv. bij een regiment infanterie — de RC van het aflossende regiment, na commando-overname, tevens het commando over de laatste nog niet afgeloste onderdelen van het af te lossen regiment, terwijl tegelijkertijd laatst bedoelden nog de nieuwe onderdelen die hen moeten aflossen onder commando hebben.

e. *Bevelen.*

Nauwkeurige en gedetailleerde bevelen moeten ertoe leiden, dat een ieder tot de enkele man nauwkeurig weet welke taak hij overneemt van de man wiens opstelling hij inneemt. Althans voorlopig, wordt er weinig initiatief gevegd, snel en juist overnemen van de taak is hoofdzaak.

Begin der aflossing en het uur waarop de aflossing uiterlijk dient te zijn voltooid, regeling der verkenning, beperking voertuigen enz. dienen in de schriftelijke bevelen uitdrukkelijk naar voren te komen.

f. *Verzamelplaats.*

Afhankelijk van de mogelijkheid van gedekte opstelling en van de

bekendheid met het terrein, zullen er één of meerdere verzamelplaatsen voor het onderdeel worden vastgesteld door de naast hogere commandant of door de commandant van het aflossende onderdeel zelf. De tactische en technische eisen die aan deze verzamelplaatsen dienen te worden gesteld, wijken niet af van die aan normale verzamelplaatsen te stellen. In de verzamelplaatsen komen de aflossende troepen onder bevel van de verschillende ondercommandanten van de af te lossen eenheid. Deze onder-bevel-stelling duurt tot de commando overgave van het af te lossen onderdeel aan het aflossende onderdeel.

Wanneer vindt de aflossing plaats?

Het spreekt vanzelf, dat aflossing van onderdelen dient te worden vermeden, indien er aanwijzingen zijn, dat een vijandelijke aanval op handen is. Het meest gunstige tijdperk voor de aflossing is dat, waarin de vijand ons niet zal kunnen aanvallen, o.m. omdat zijn aanval min of meer uitgebreide voorbereidingen vereist, bv. indien de verdediging achter een waterhindernis gevoerd wordt, zodat een snel ingezette aanval niet wel mogelijk is.

Normaal vindt aflossing bij nacht plaats. Verzekering van geheimhouding is groter dan bij dag; vijandelijke waarneming is niet wel mogelijk of zeer beperkt; de vijand kan niet of zeer beperkt gebruik maken van vechtwagens en kan eventueel overwicht in de lucht gedurende de nacht niet uitbuiten. Aan de andere kant geeft de duisternis de moeilijkheden die ik bekend veronderstel (kans op verwarring enz.).

Aflossing bij dag kan plaats vinden, indien de vijand zich op grote afstand van ons bevindt of indien hij geen inzicht in onze stellingen heeft, bv. een stelling op de achterhelling.

De aflossing bij nacht dient zodanig te geschieden, dat het afgeloste onderdeel bij dagaanbreken (BMNT) in de opstellingen of in de verzamelaats(en) is aangekomen.

Getracht zal dienen te worden, zo snel mogelijk na het invallen der duisternis (EENT) met de aflossing te beginnen indien eenmaal is besloten de aflossing bij duisternis te doen plaats vinden.

Het algemeen verloop der aflossing.

V o o r a f g a a n d e d a g (e n) :

- a. verkenning en overleg;
- b. markeren der opmarswegen;
- c. het doubleren van kernfunctionarissen in voorste lijn.

G e d u r e n d e d u i s t e r n i s :

- d. met eigen gidsen naar de verzamelplaats(en);
- e. het bij de lagere commandanten onder bevel stellen — gedurende de aflossing — van wapens en personeel;
- f. met gidsen uit het af te lossen onderdeel via contrôle en verspreidingspunten naar de opstellingen in voorste lijn;
- g. overname van werkzaamheden;
- h. commando-overdracht;
- i. het afgeloste onderdeel met gidsen naar verzamelplaatsen c.q. opstellingen;

V o l g e n d e d a g (e n) :

- k. vuurplan eventueel corrigeren;
- l. het beoefenen van verwisselstellingen;

m. het beoefenen van tegenaanvallen.

Van alle vorderingen als bovenaangegeven dienen onder- en nevencommandanten nauwkeurig op de hoogte te worden gesteld. Herhaald moge in dit verband worden dat gedurende het tijdvak f en g de aflossende commandant met zijn onderdeel o/b van de af te lossen commandant komt. In dit verband moge worden opgemerkt, dat de aflossing steeds van achter naar voren verloopt, dus de aflossing van de reserves c.q. onderdelen in tweede lijn eerst dient te geschieden.

Het vuurplan

Met betrekking tot het vuurplan (inbegrepen anti-tankverdediging etc.) moge ik nog het volgende opmerken:

- de commandant van het aflossende onderdeel, de betrokken Staf en speciale-Staffunctionarissen, de ondercommandanten en de vuursteuncoördinator overtuigen zich zoals vanzelf spreekt grondig van het vuur-, pantserafweer-, mijnen- en hindernissenplan;
- het zal geen aanbeveling verdienen reeds aanstonds over te gaan tot aanvullingen, veranderingen e.d. de verschillende plannen betreffende, taak is weer juiste en snelle overname;
- over het algemeen zullen steunen de artillerie en vechtwagens niet gelijktijdig met de (overige) infanterie onderdelen worden afgelost;
- de artillerie van de aflossende eenheid dient vóór de aflossing der voorste onderdelen in stelling te komen, terwijl de af te lossen artillerie z.m. pas uit stelling gaat, wanneer de aflossing voltooid is (zgn. verdubbeling);
- voor wat betreft de geheimhouding mogen artillerie- en mortiervuuren niet toe- of afnemen qua frequentie en volume;
- door betreffende functionarissen dient vooral de samenwerking in de diverse plannen met de nevenonderdelen grondig te worden bestudeerd.

De grondslag der verdediging, vastgelegd in vuur- en andere plannen verdient bij de overname de grootst mogelijke aandacht zowel van hogere als lagere commandanten.

Slotbeschouwing

1. Het aflossen van een onderdeel is geen tactisch moeilijke handeling.
 2. Snelheid en nauwkeurigheid zijn eerste eis bij een aflossing.
 3. Aflossing eist grondige coördinatie in volle breedte en gehele diepte.
 4. 1001 onbetekenend lijkende gebeurtenissen kunnen ertoe leiden, dat de zo noodzakelijke geheimhouding verloren gaat.
 5. Het aflossen is vaak de eerste operationele handeling door nog in de strijd onervaren troepen verricht.
 6. Het aflossen van een eenheid in voorste lijn betekent het ondergaan van de vuurdoop voor de uitvoerders, die aldus van het meer „kalme” leven „achterin” overgaan naar het meer bewogene aan het front.
- Indien de aflossing goed en volgens plan verloopt, zal zij zonder twijfel moreel der troepen verstevigen; daarentegen zal een stroef verlopende of mislukte aflossing een sterk demoraliserende werking op de troep hebben.

De stem der Wapenscholen

Contrôlepunten voor commandanten van lagere eenheden

door J. M. GERVERDINCK, Kapitein der Infanterie.

Deze „pointers” zijn speciaal opgesteld voor commandanten van lagere eenheden, met de bedoeling deze bij de training als (gemakkelijk) hulpmiddel te gebruiken. De principes zijn ontleend aan de huidige voorschriften en gelden ten volle voor trainingsdoeleinden. *Zij verdienen echter een verhoogde belangstelling bij een daadwerkelijk gevecht tegen de vijand, hetgeen Korea onomstotelijk heeft bewezen.*

De tirailleurgroep: Aanval

I. Commandant.

A. Verkenning:

1. Is de verkenning voldoende en tactisch juist? Wordt hij voorbereid?
2. Neemt de commandant belangrijk personeel mee op zijn verkenning (plaatsvervangend groepscommandant, Brenschutter)?

B. Plan de manoeuvre:

1. Zijn de plannen van de groepscommandant tactisch logisch? Worden ze opgebouwd met de beoordeling toestand en verkenning als basis?
2. Heeft hij een reserve-plan?
3. Zal zijn plan leiden tot de uitvoering van de opdracht?

C. Opdracht:

1. Is het volledig? Is het eenvoudig in stijl en woordkeus?
2. Houdt de opdracht tevens een plan in voor de reorganisatie op het aanvalsdoel?
3. Zijn de manschappen van de groep in een zodanige positie, dat zij het voorterrein kunnen overzien?
4. Worden de manschappen teveel samengedrongen om de opdracht te ontvangen?
5. Geeft hij gelegenheid tot het stellen van vragen?

D. Leiding:

1. Gebruikt hij alle ondersteuningswapens, organiek, dan wel onder bevel gesteld, om de voorwaartse beweging met vuur te ondersteunen?
2. Kiest hij juiste normale, verwissel- en reservestellingen voor deze wapens?
3. Waar is zijn globale plaats in de groep; biedt deze hem maximale voordelen voor wat betreft de leiding van de groep?
4. Kan hij het vuur van de groep leiden?
5. Gedurende de stormaanval: Neemt hij deel aan het vuurgevecht, of blijft hij het vuur en de voorwaartse beweging leiden?

E. Reorganisatie:

1. Controleert hij de opstelling, die door de groep in de reorganisatie is ingenomen?

2. Heeft hij elk wapen vuursectoren aangegeven en richt hij deze wapens na?
3. Treft hij maatregelen voor de herbevoorrading van munitie, verplaatsing van gewonden en verplaatsing van manschappen en uitrusting.

II. Groep.

- A. Benutten zij op voordelige wijze bestaande gezichts- en vuurdekingsmogelijkheden? Gebruiken zij de beste naderingswegen?
- B. Maken zij ruime sprongen over open terrein, of verplaatsen zij zich met korte snelle bewegingen?
- C. Bereiden zij elke verplaatsing voor of springen zij onvoorbereid op en beginnen zonder meer te lopen?
- D. De tirailleur:
 - (1) Kiest hij de volgende opstelling uit, alvorens te verplaatsen?
 - (2) Volgt hij bij elke verplaatsing dezelfde methode?
 - (3) Verplaatst hij individueel of wacht hij tot enkele anderen opspringen?
 - (4) Verplaatst hij onder bescherming van ondersteunende vuren?
 - (5) Gaat hij na de verplaatsing op de juiste manier in dekking en neemt hij onmiddellijk een vuurpositie in?
 - (6) Krijgt de soldaat een vuursector op, of vuurt hij slechts op gelegheidsdoelen?
 - (7) Regelt hij zijn vuursnelheid naar de munitievoorraad, waarover hij beschikt?
 - (8) Vuurt hij wanneer hij zich niet verplaatst?
 - (9) Versnelt hij zijn vuur gedurende de stormaanval?
 - (10) Valt hij beslist en dapper aan met het vastgestelde doel voor ogen zijn opdracht uit te voeren, of verplaatst hij zich zonder meer?
 - (11) Kiest hij bij de reorganisatie een goede vuurpositie, of plaatst hij zich automatisch tussen de manschappen rechts en links van hem?

Tirailleurgroep: Verdediging:

I. Keuze van wapenopstellingen.

- A. Is zowel een normale als verwissel- en reservestelling gekozen voor de Bren? Maken zij met voordeel gebruik van de bestreken ruimte van het wapen? Hoe is het met de overige groepsleden gesteld?
- B. Kent de Brenhelper zijn taak?
- C. Wordt hij door de Brenschutter op de hoogte gehouden van de situatie?
- D. Kan de Bren in het gehele vak vuren?
- E. Overlappen de vuursectoren van de tirailleurs elkaar? Is de schootsrichting opgegeven? Overtuigt de groepscommandant zich hiervan?
- F. Zijn de tirailleurs voldoende verspreid? Zijn zij gedekt tegen vuur en zicht?
- G. Zijn verwisselstellingen gekozen en voorbereid?
- H. Zijn de opstellingen op de hoogste top van de heuvel?

II. Opdracht.

- A. Maakt de groepscommandant een verkenning? Wordt deze voorbereid? Voldoende?

- B. Wordt de opdracht gegeven in het verdedigingsgebied?
- C. Wordt het grondwerk ingedeeld, rekening houdende met de soorten wapenopstellingen, andere installaties en werkprioriteit?

III. *Inrichting van de stelling:*

- A. Wordt de Bren onmiddellijk opgesteld?
- B. Worden veiligheidsmaatregelen getroffen en posten geplaatst?
- C. Is iedere man gaan liggen op de aangegeven plaats, om te controleren of de waarneming en vuursector in alle opzichten voldoende kon worden genoemd alvorens de schuttersputten te graven? Wordt dit door de groepscommandant gecontroleerd?
- D. Groepscommandant.
 - (1) Controleert hij het ruimen van de schootsvelden?
 - (2) Geeft hij de aanvankelijke munitievoorraad en bevoorradingswegen aan?
 - (3) Worden afstandskaarten gemaakt? Zijn deze juist? Begrijpt de groepscommandant het belang van afstandskaarten?
 - (4) Kiest hij de beste opstelling, van waaruit hij zijn groep leiding kan geven, contact kan onderhouden met zijn pelotonscommandanten en het hem toegewezen frontgedeelte kan waarnemen?
 - (5) Kiest hij reserve- en verwisselstellingen uit? Houdt hij toezicht op de werkzaamheden bij de uitvoering?
 - (6) Controleert hij vuur- en gezichtsdekking van de manschappen? Houdt hij wapeninspecties?
 - (7) Maakt hij een schets in tweevoud van de vuursector van de groep, met daarop vermeld belangrijke terreindelen en de respectievelijke afstanden daar naar toe? Geeft hij daarna een aan de pelotonscommandant?
 - (8) Controleert hij de resultaten, nadat hij zijn werk heeft beëindigd?

IV. *Het voeren van de verdediging:*

- A. Houdt de groep het vuur in, totdat de vijand tot op 500 yards is genaderd, daarbij het terrein in overweging nemende? Openen zij het vuur op bevel?
- B. Blijft de groep in stelling, totdat de vijandelijke voorbereidende vuren worden verlegd; gaan zij daarna naar hun wapenopstellingen, om het hoofd te bieden aan de aanval?
- C. Controleert de groepscommandant het vuur van de groep, zowel voor wat betreft de richting als het volume (vuursnelheid), zodat het meest werkzame vuur kan worden afgegeven en munitie worden gespaard?
- D. Trekt de groep alleen op bevel terug?

V. *Veiligheid:*

- A. Worden in alle verdedigingsstellingen voldoende veiligheidsmaatregelen getroffen? Worden deze nauwkeurig nageleefd?
- B. Groepen of gedeelten van groepen kunnen opdracht krijgen op te treden als wachten, luisterposten, gevechtsvoorposten of patrouilles van contact. Kennen de manschappen de taken, die voortvloeien uit elk van deze opdrachten?

Ondersteuningsgroep

I. Verkenning:

- A. Zijn de handelingen van de groepscommandant in overeenstemming met het vuurplan:
 - 1. Keuze van opstellingen voor zijn wapens en personeel;
 - 2. keuze van naderingswegen, die gezicht en vuurdekking bieden;
 - 3. keuze van opmarswegen (verplaatsingen!), langs de best gedekte routes;
 - 4. uitgifte van een aanvalsdoel, dat zal leiden tot de uitvoering van zijn opdracht, een en ander gebaseerd op zijn verkenning.

II. Keuze van wapenopstellingen:

- A. Kiest de groepscommandant de juiste normale- en verwisselopstellingen?
- B. Wapenopstellingen:
 - 1. Biedt de opstelling gelegenheid tot het waarnemen van de toegevoerde vuursector?
 - 2. Idem voor wat betreft de eigen troepen?
 - 3. Kiest de commandant ruime (brede en diepe) schootsvelden uit? Zo deze niet aanwezig zijn, treft hij dan maatregelen om de schootsvelden te verbeteren? Richt hij de wapens na, om de verbeterde schootsvelden te controleren?
 - 4. Geeft de opstelling maximale bescherming tegen vijandelijk vuur?
 - 5. Zijn gedekte naderings- en bevoorradingswegen aanwezig? Zo niet, treft de commandant dan maatregelen om verbindingsloopgraven te laten aanleggen?
 - 6. Zijn de Brens op affuit in gedeeltelijk gedekte opstellingen geplaatst, zodanig dat wapens en bediening de grootst mogelijke bescherming krijgen en toch hun taak kunnen verrichten?
 - 7. Heeft de raketwerper een vrije ruimte naar achter?
 - 8. Zijn de wapens zodanig opgesteld, dat een maximaal gebruik wordt gemaakt van de bestreken ruimte?

III. Aanval:

- A. Houdt de groepscommandant de voorste eenheden voortdurend in het oog? Het doel? Mogelijke opstellingen?
- B. Verplaatsen de ploegen voorwaarts, wanneer zij niet langer de aanval vanuit hun aanvankelijke opstellingen kunnen ondersteunen (wanneer de steunafstand te groot wordt of hun vuren worden gemaskeerd)?
- C. Verplaatsen de ploegen agressief? Maken zij daarbij gebruik van alle aanwezige dekkingsmogelijkheden?
- D. Worden de wapens snel opgesteld, nadat het doel is genomen, om tegenaanvallen af te slaan? Bestrijken zij mogelijk naderingswegen met vuur?
- E. Controleert de groepscommandant de groep op personeels- en materiële verliezen, toestand wapening, munitievoorraad? Wordt dit aan de pelotonscommandant gerapporteerd?
- F. Maakt de groepscommandant een verkenning voor een mogelijke voortzetting van de aanval?

IV. *Verdediging:*

A. Opdracht:

1. Zijn de wapens in de beste opstelling in het pelotonsverdedigingsgebied geplaatst? Zijn zij in het verdedigingsvuurplan ingepast en bestrijken zij mogelijke vijandelijke naderingswegen met vuur?
2. Zijn verwisselstellingen voorbereid op de flanken en in de rug van het peloton? Zijn deze opstellingen door dezelfde personen gemaakt, die ook de normale opstelling hebben gegraven?

B. Bevel:

1. Maakt de groepscommandant een verkenning om te coördineren tussen de tirailleurgroepen en ondersteuningswapens?
2. Geeft hij een bevel uit, dat de voorgeschreven 5 paragrafen bevat en eenvoudig, duidelijk en nauwkeurig is?
3. Bevat het bevel van de groepscommandant de volgende punten?
 - a. stormvuren voor de Brens op affuit, hoe deze vuren aan te vragen, seinen, vuursnelheid en duur van het vuur?
 - b. indeling van het grondwerk, inclusief de soorten wapenopstellingen en prioriteit bij de uitvoering.
4. Geeft hij in het terrein de kenmerkende terreinpunten aan?

C. Inrichting van de stelling:

1. Gaan de ploegen snel in stelling?
2. Krijgen de wapens zo snel mogelijk een tijdelijke opstelling?
3. Geeft de groepscommandant vuursectoren aan en controleert hij deze?
4. Groepscommandant:
 - a. Kiest hij het stormvuur van zijn Bren op affuit zodanig, dat deze in overeenstemming is met het vuurplan?
 - b. Houdt hij toezicht op het ruimen van de schootsvelden en richt hij de wapens na?
 - c. Treft hij maatregelen voor de munitiebevoorrading en kiest hij bevoorradingsroutes?
 - d. Maakt hij goede afstandskaarten voor de normale- en verwisselopstellingen?
 - e. Kiest hij voor zichzelf een zodanige opstelling, dat hij van daaruit zijn groep het beste kan leiden? Houdt hij toezicht op de inrichting van deze commandopost?
 - f. Kiest hij verwisselopstellingen voor de groep uit, die het voorbereide „verwissel”vuurplan aanvullen? Geeft hij opdracht om deze stellingen in te richten?

Het tirailleurpeloton. Aanval.

I. Troepenaanvoering:

A. Pelotonscommandant:

1. Maakt hij een kaartstudie en bereidt hij zijn verkenning voor? Als geen kaart beschikbaar is, maakt hij dan een verkenningsplan gebaseerd op zijn opdracht en terreinwaarneming?
2. Coördineert hij met de andere pelotonscommandanten voor wederzijdse steun?
3. Kiest hij een waarnemingspost van waaruit hij het gehele terrein kan overzien waarover hij straks moet aanvallen? Kan hij het aanvalsdoel waarnemen?

4. Laat hij tijdig zijn groepscommandanten ophalen om hun de aanvalsopdracht te verstrekken op de waarnemingspost?
5. Is zijn tactische verkenning voldoende?
6. Geeft hij voldoende inlichtingen betreffende de situatie aan:
 - a. de pelotonssergeant,
 - b. de groepscommandanten,
 - c. overig personeel?

II. Bevelen:

- A. Geeft de pelotonscommandant een aanvalsbevel uit, inhoudende:
 1. Gegevens van de vijand; gegevens eigen troepen, inclusief het compagnieaanvalsdoel?
 - a. Opdracht van nevenonderdelen.
 - b. Verwachte vuursteun van compagnieswapens, bataljonswapens, compagnie zware mortieren en artillerie?
 2. Pelotonsaanvalsdoel, startlijn, frontbreedte, uur U, groepering, formatie en aanvalsrichting?
 3. Startlijn of startgebied voor iedere groep, doelen, opdracht, veiligheidsmaatregelen, reorganisatie op het aanvalsdoel?
 4. Plaats van de hulppost?
 5. Te gebruiken signalen en visuele tekens:
 - a. Waar hij zichzelf zal bevinden;
 - b. Plaats van de compagnies commandopost.
- B. Overtuigt hij er zich van, dat de groepscommandanten de opdracht hebben begrepen door belangrijke gedeelten door hun te laten herhalen?

III. Overschrijden van de startlijn:

- A. Pelotonscommandant:
 1. Bevindt hij zich daar, waar hij de actie het best kan leiden, zonder zich nodeloos bloot te geven?
 2. Maakt hij op de voordeligste wijze gebruik van *alle* onder bevel gestelde wapens?
 3. Gebruikt hij zijn ondersteuningsgroep op de juiste manier, door de beschikbare vuurkracht ten volle te benutten?
 4. Gebruikt hij waar mogelijk gedekte naderingswegen?
 5. Gebruikt hij voortdurende de methode van vuur en beweging?
 6. Leidt hij zijn groepen zo snel mogelijk voorwaarts, om hun de opdracht te doen vervullen?
 7. Handhaaft hij de leiding over zijn groepen door middel van zijn groepscommandanten?
 8. Houdt hij het contact met eenheden op zijn flank volgens de gemaakte afspraken?
 9. Blijft hij in contact met de compagniescommandant door middel van radio, telefoon of ordonnans?
 10. Geeft hij bepaalde doelen op aan zijn groepen en ondersteuningswapens en overtuigt hij er zich van, dat deze op voldoende wijze onder vuur worden genomen?
 11. Houdt hij zijn manschappen voldoende verspreid en blijft hij desondanks in staat de leiding door middel van zijn groepscommandanten te handhaven?

12. Vervolgt hij de aanval tot de meest voorwaartse grens van het aanvalsdoel is bereikt? Gaat hij evenwel niet verder dan een bepaalde voorwaartse grens?

IV. Reorganisatie:

A. Pelotonscommandant:

1. Reorganiseert hij op het aanvalsdoel volgens plan?
2. Geeft hij iedere groep een bepaalde sector en wijst hij deze in het terrein aan?
3. Plaatst hij zijn wapens om het aanvalsdoel te verdedigen, waarbij de meest waarschijnlijke naderingswegen met vuur worden bestreken?
4. Herverdeelt hij de munitie en treft hij maatregelen om de onder bevel gestelde wapens opnieuw te bevoorraden?
5. Houdt hij toezicht op de reorganisatie en controleert hij daarna het resultaat?

Het tirailleurpeloton: Verdediging.

I. Voorbereidingen:

Pelotonscommandant:

- A. Bereidt hij zijn verkenning voor? Houdt de verkenning verband met de hem opgedragen taak?
- B. Geeft hij opdracht aan de pelotonssergeant het peloton naar de aangewezen plaats langs de beste opmarsweg te verplaatsen?
- C. Licht hij het desbetreffende personeel in, waar en wanneer het bevel zal worden uitgegeven?
- D. Licht hij de pelotonssergeant en groepscommandanten in omtrent het verkenningsplan?
- E. Coördineert hij met eenheden op de flanken en ondersteunende wapens?
- F. Verstrekt hij voldoende inlichtingen aan:
 - (1) de pelotonssergeant,
 - (2) groepscommandanten,
 - (3) overig personeel?

II. Verkenning:

Pelotonscommandant:

- A. Maakt hij een terreinverkenning zonder zich zelf bloot te geven?
- B. Controleert hij mogelijke vijandelijke naderingswegen?
- C. Localiseert hij natuurlijke hindernissen?
- D. Idem open terrein?
- E. Idem mogelijke vijandelijke waarnemingsposten?
- F. Idem de grenzen van zijn aanvalsdoel (het gebied waarvoor hij verantwoordelijk is)?
- G. Beslist hij, waar hij zal coördineren met neveneenheden, voornamelijk met betrekking tot het gebruik van de ondersteuningswapens?
- H. Kiest hij groepsverdedigingsgebieden?
- I. Geeft hij de globale opstelling aan van de Bren op affuit en elk ander onder bevel gesteld wapen, zoals de watergekoelde mitrailleur Brens, terugstootloze vuurmonden van 57 mm enz? Duidt hij de vuursectoren aan?

- J. Bepaalt hij de plaats van de pelotonswaarnemingspost?
- K. Kiest hij verbindings- en bevoorradingsroutes?
- L. Geeft hij deze inlichtingen door aan zijn pelotonssergeant, groepscommandanten en hun plaatsvervangend groepscommandanten?

III. *Vuurplan:*

De pelotonscommandant.

- A. Stelt hij zich op de hoogte van het gedeelte van het compagnies- en bataljonsvuurplan, dat betrekking heeft op zijn verdedigingsgebied?
- B. Bereidt hij de vuren van al zijn organieke en onder bevel gestelde wapens voor?
- C. Coördineert hij de vuursectoren voor elke tirailleurgroep?
- D. Geeft hij aan de Bren op affuit en eventueel onder bevel gestelde wapens een vuursector en/of een stormvuur?
- E. Bepaalt hij, hoe het vuur geleid zal worden?
 - 1. wanneer het vuur te openen?
 - 2. teken om het vuur te verleggen.
 - 3. teken voor het aanvragen van stormvuren?
- F. Geeft hij deze gegevens door aan hogere en ondercommandanten, door middel van verbindingsmogelijkheden, die te zijner beschikking staan.

IV. *Indeling van het grondwerk:*

Houdt de pelotonscommandant toezicht op en geeft hij leiding bij:

- A. Het inrichten van schuttersputten en juiste wapenopstellingen?
- B. Het verbeteren van schootsvelden?
- C. Het plaatsen van draadhindernissen en hekversperringen?
- D. Het gereedmaken van aan- en afvoerwegen en verbindingswegen?
- E. Het plaatsen van mijnen ap en at en tripflares?
- F. Controleert hij het resultaat van zijn werk?

V. *Veiligheid:*

De pelotonscommandant:

- A. Controleert hij zijn wapens, om zich ervan te overtuigen, dat deze opgesteld staan? Is de noodzakelijke bediening en een voldoende hoeveelheid munitie bij het wapen aanwezig?
- B. Overtuigt hij er zich van, dat voldoende veiligheidsmaatregelen worden gehandhaafd naar front, flanken en rug?
- C. Inspecteert hij de camouflage en handhaaft hij de camouflage-discipline voortdurend?
- D. Overtuigt hij er zich van, dat voldoende manschappen waakzaam zijn, om een betrouwbaar waarschuwingssysteem te kunnen handhaven?
- E. Waakt hij — voorzover mogelijk voor zijn eigen veiligheid — terwijl hij zijn taak aan het uitvoeren is?

Ondersteuningspeloton

I. *Groep terugstootloze vuurmonden van 57 mm.*

A. Groepscommandant:

- 1. Kiest hij de *juiste* wapenopstelling uit en houdt hij toezicht op het gereedmaken en bezetten daarvan?

2. Corrigeert hij het vuur van zijn groep?
 3. Houdt hij toezicht op de verplaatsing en herbevoorrading van munitie? Geschiedt dit altijd over de beste opmarswegen?
 4. Regelt hij de verplaatsing van zijn groep zodanig, dat deze in overeenstemming is met het plan de manoeuvre van de tirailleureenheden, teneinde zijn taak — voortdurende nabijondersteuning van de aanvalséchelons — op de beste wijze uit te voeren?
 5. Wanneer hij onder bevel is gesteld van een tirailleurpeloton, helpt hij dan de pelotonscommandant bij de bevoorrading van zijn groep?
 6. Kiest hij doelen uit? Geeft hij de soort granaten en de vuursnelheid aan?
 7. Heeft hij zich daar geplaatst waar hij kan waarnemen? Is hij echter dicht genoeg bij de wapens om deze door middel van stem en tekens te leiden?
 8. Heeft hij de juiste reserve- en verwisselstellingen gekozen?
- B. Personeel van de groep:
1. Volgen zij bij het gereedmaken van de opstellingen of tijdens verplaatsingen de grondregels betreffende gezichts- en vuurdekking, daarbij de beste opmarswegen kiezende?
 2. Maken de munitiedragers de munitie voor onmiddellijk gebruik gereed? Wordt de munitie nabij de wapenopstellingen geplaatst, om snelle munitieaanvoer mogelijk te maken?
 3. Maken de leden van de groep opstellingen voor het wapen en gedekte opstellingen voor eigen bescherming?
- C. Keuze van wapenopstellingen:
1. Is waarneming van doelen, eigen troepen, vuursectoren mogelijk?
 2. Zijn de vuursectoren zodanig, dat vuur op elk doel langs de opmarsweg mogelijk is?
 3. Is er voldoende vuur- en gezichtsdekking aanwezig?
 4. Is er voldoende veiligheid naar achteren?
 5. Heeft de opstelling at hindernissen, die de opstelling beschermen, maar toch het schootsveld niet maskeren? Zo neen, worden deze dan aangelegd?
 6. Zijn gedekte naderings- en verbindingswegen voorbereid en in gebruik?
 7. Zijn de juiste verwissel- en reservestellingen gereedgemaakt? Worden deze af en toe gebruikt, om ervan verzekerd te zijn, dat de groep niet net zo lang vanuit een opstelling zal vuren, totdat zij het slachtoffer worden van vijandelijke mortieren en artillerie.

II. Groep mortieren van 60 mm:

A. Groepscommandant:

1. Zie groepscommandant tlvn van 57 mm.
2. Idem.
3. Idem.
4. Idem.

B. Personeel van de groep.

1. Zie groepscommandant tlvn van 57 mm.
2. Idem.
3. Idem.

C. Keuze van wapenopstellingen:

1. Zijn de wapenopstellingen (stellinggebieden) zodanig gekozen, dat werkzaam vuur kan worden afgegeven op doelen, doelgebieden, of te verwachten (waarschijnlijke) doelen?
2. Is er voldoende maskerveiligheid ten opzichte van heuvels, bomen, gebouwen en al dergelijke hindernissen voor kormbaanvuurwapens?
3. Geeft de opstelling voldoende gezichts- en vuurdekking? (Geheel ingegraven geeft de opstelling bescherming tegen vlakbaanvuur; schuttersputten en loopgraven geven enige beveiliging tegen krombaanvuur).
4. Is er voldoende tussenruimte tussen de mortieropstellingen, om te voorkomen, dat 2 (twee) mortieren tegelijkertijd door 1 granaat worden getroffen? (De tussenruimte moet echter zodanig zijn, dat vuurleiding door middel van stem en tekens mogelijk is).
5. Zijn er genoeg naderings- en bevoorradingswegen naar de opstelling.

Nieuwe uitgaven

GEZWOREN KAMERADEN (Battle Cry)
door Leon M. Uris. Vertaald door N.
C.E. de Wit-Boonacker. Uitg. Hollandia,
Baarn. Prijs f 8.90.

Het waren zuigelingen, militaire melkmuilen van 18 tot 20 jaar, toen ze het depôt voor het eerst betraden. Het waren jongens met dezelfde menselijke kracht en zwakheden als alle andere mensen. Er waren onder hen gokkers, vrekken, poeha makers, knoeiers, dronkenlappen, vrouwenjagers, denkers, idealisten, kortom ook allemaal figuren zoals men ze dagelijks overal tegenkomt. Het waren jongens, die net als iedereen liefhebben en haten, bang kunnen zijn en toch waren het helden, op de met blauw doorsmukte lagune van Tarawa, in de groene hel van Guadalcanal en op het duivelseiland Saipan.

Zij ondergingen de druk van de meest helse en lichamelijke beproevingen, maar zij braken nooit. Dat kon alleen de dood.

Wat was die geheimzinnige, uiterst merkwaardige eigenschap, die een doodgewone doorsnee jonge Amerikaan, die voor zes maanden nog als dief in zijn onderhoud voorzag, er toe bracht om zijn leven op te offeren voor andere jongens die hij vroeger — voor zes maanden — nog nooit had gezien. Wat bracht de idealist, die de oorlog verafschuwde en die tijdens zijn opleiding en in de strijd steeds mijmerde over de wijze hoe men na de overwinning in de oorlog óók de overwinning in de vrede moest behalen, er toe om zijn leven te geven in weergaloze heldenmoed voor die andere jongens, die hem van wege zijn „zachte” opvattingen „Zuster Mary” noemden en die

er zulk een heel andere levenswijze op na hielden? Het was in feite niet anders dan het gevoel van kameraadschap voor elkaar.

Gesmeed in een keiharde opleiding, die hen tot zelfbewuste onoverwinnelijke kerels maakte en daardoor bezielde met een ijzeren vastberadenheid, bleven zij nooit in gebreke elkaar — onder alle omstandigheden — dat wonderlijk gevoel van goede kameraadschap te geven, dat het over alle moeilijkheden heen hielp.

Het laat ons de mens zien zoals hij werkelijk is, zowel de man als de vrouw. Een diep menselijk boek, omdat wij in al die figuren een deel van ons zelf zien. Ook ons zou dit kunnen gebeuren, ook wij zouden zo kunnen hebben gehandeld. Een boek zonder overdrijving. Hard, rauw zelfs, maar echt. Een opmerkelijk evenwichtig boek, dat ons met een schok terugvoert naar de gebeurtenissen die alweer 10 jaar achter ons liggen. Een aangrijpend geheel, dat ons aan de ene kant met schrik en afschuw, aan de andere kant met bewondering vervult.

Bewondering voor die alles opofferende geest van kameraadschap onder elkaar en de verhouding van de soldaten tot hun commandant, die ijzerharde overste Sam Huxley, die zijn mannen nooit spaarde, maar zichzelf nog minder, die van zijn bataljon een eenheid wist te maken, zo groot en zo geweldig, dat niets voor dit bataljon te veel of te zwaar was. Een bataljon doodgewone doorsnee Amerikaanse jongens. Korpsgeest noemen de geleerden dat. Maar die je er nooit inkrijgt, als je als commandant je zelf niet voor de volle 100 % voor je mensen inzet. Korpsgeest, gebaseerd op het op de juiste

wijze bespelen van alle menselijke zwak- en grootheden, door één te zijn met de mannen die tegelijk met hun commandant de beproevingen van de hel door moeten. De ijzerharde Huxley, die huilt als een klein kind, als zijn trouwe ordonnans voor zijn ogen door een granaat wordt verbrijzeld, die dan als dol geworden in zijn eentje op de vijand wil afstormen, maar dan door zijn soldaten wordt gegrepen en tegen de grond wordt gesmeten en hem daarna als kinderen smeken bij hen te blijven. Men realiseert zich eigenlijk niet goed, dat gewone mensen zoveel moed kunnen opbrengen. Hoe ontroerend zijn de gewone menselijke momenten, vastgelegd in een brief naar huis, in een brief van huis, hoe aangrijpend zijn de bladzijden, waarin idealen, verwachtingen, hoop, liefde ineensorten, maar waarbij de alles opheffende zin van wederzijdse kameraadschap de slachtoffers er weer doorheen haalt. Hoe ongelooflijk reëel de strijd op Guadalcanal, Tarawa en Saipan wordt geschilderd, niets wordt ons gespaard van de hel van de oorlog, zonder opsmuk wordt de heldenstrijd van de eenvoudige mannen ons voorgehouden. Hoe aangrijpend is het verhaal van Sam Huxley, die dodelijk gewond, zijn onderofficier — de enige die bij hem is — opdracht geeft om een laatste bericht weg te brengen naar de commandopost van het regiment, waardoor wellicht het bataljon Huxley van de ondergang kan worden gered. En als dan de onderofficier weigert Huxley in zijn doodsstrijd alleen te laten, trekt Huxley met inspanning van zijn laatste krachten zijn pistool, richt het op de sergeant en zegt: „Ga!”

Dit is het verhaal van de jeugd van Amerika. Het is de werkelijkheid, het is geestig en verschrikkelijk, diep menselijk ontroerend. Een boek voor elke soldaat, die er uit kan leren hoe hij in moeilijke omstandigheden — in en buiten dienst — „kan” handelen, voor elke meerdere, die er lessen uit kan putten voor het vormen van zijn onderdeel, tot een keiharde zelfbewuste, die met een hoog moreel bezielde onder zijn leiding tot alles in staat is. Want hoewel dit boek over Amerikaanse jongens, onderofficieren en officieren gaat, kan het net zo goed van toepassing zijn op andere soldaten. Ook Nederlanders. Per slot van rekening hebben wij Nieuw-Amsterdam — waaruit New York ontstond — gesticht en zijn talloze Amerikanen van Nederlandse afkomst.

Het geheel is uitstekend vertaald —

men zou haast zeggen — naverteld. Boeiend van begin tot einde. Een van de beste oorlogsboeken, die wij ooit hebben gelezen.
B. K.

THE DECISIVE BATTLES OF THE WESTERN WORLD AND THEIR INFLUENCE UPON HISTORY (3 delen)

door Generaal-majoor J. F. C. Fuller.
Uitg. Eyre and Spottiswoode Londen
WC 2. Prijs per deel 30 sh.

Generaal-majoor Fuller was in de eerste wereldoorlog de grote pionier van de mechanisatie van het Britse leger. Tussen 1e en 2e wereldoorlog bleef hij de grote profeet van de gemechaniseerde oorlogvoering. Fuller is tevens een historicus en krijgswetenschapper van formaat en het verschijnen van zijn boek is een belangrijke gebeurtenis op het gebied der studie der krijgsgeschiedenis.

Het is de grote verdienste van de generaal Fuller, dat hij zich niet op het standpunt stelt, dat de oorlog een onvermijdelijk verschijnsel is. Hij stelt zelfs de vraag of een diepgaande studie van de krijgsgeschiedenis er niet toe kan bijdragen, dat de onderlinge verhoudingen zodanig geregeld worden dat men het verschijnsel „oorlog” kan voorkomen. Daarnaast stelt Fuller zich bij de beschrijving der verschillende slagen niet op een wetenschappelijk standpunt maar wijdt steeds bijzondere aandacht aan de menselijke factoren, die de inzet der troepen eenheid heeft beheerst en aan de persoonlijkheid van de grote aanvoerders.

Deel I loopt van de vroege oudheid tot de slag bij Lepanto in 1571 en heeft als climax opkomst en ondergang van het Romeinse imperium. In deel II is het accent verlegd naar de kusten van de Atlantische Oceaan. Het omvat de periode van 1571 tot en met 1815, met als climax de opkomst en consolidatie van het Britse imperium. In deel III tenslotte wordt de krijgsgeschiedenis van 1815 tot en met 1945 behandeld, waarin het Britse imperium nog steeds een zeer grote rol speelt, maar waarin aan het einde dezer periode de opkomst van de twee nieuwe wereldgrootmachten de Verenigde Staten van Amerika en de Sovjet Unie wordt beschreven.

Bijna 100 schitterende kaarten verduidelijken het geschreven woord.

Een boek, dat van een zeer bijzondere betekenis is voor al diegenen die hun inzichten in de krijgsgeschiedenis en de daarmee verband houdende staatkundige geschiedenis willen verdiepen.

B. K.

Luchtverkenning

door F. OLSEN, Kapitein Vlieger-Waarnemer.

„We must know where the enemy is before we can hit him. It is no use relying on A-weapons to win a battle without adequate and speedy reconnaissance to locate suitable targets.”

Sir Basil Embry,
C.i.C. AAFCE.

Inleiding

Het slagen van iedere militaire operatie is voor een belangrijk deel afhankelijk van de beschikbare gegevens omtrent de vijand. Immers zonder inlichtingen welke een bevredigend antwoord geven op vragen zoals: waar is de vijand; hoe sterk is hij; wat zijn 's vijands bedoelingen en hoe zullen zijn reacties wezen, zal iedere actie reeds voor de aanvang gedoemd zijn te mislukken.

De verscheidenheid van de te beantwoorden vragen is groot, in feite zo groot, dat het hele gebied van het menselijk weten en kunnen hierbij wordt betrokken. Zo is het voor een buitenstaander moeilijk om te beseffen dat inlichtingen betreffende godsdienst, filosofie, zeden en gewoonten, ja zelfs de bekendheid met plaatselijke folkloristische gebruiken, nuttige aanwijzingen kunnen geven bij het ontwerpen van een operatieplan. Zo zullen zij bv. ook de voorspellingen van een vijandelijke reactie kunnen vereenvoudigen en/of bespoedigen.

Een praktisch bruikbare groepering van de verscheidenheid van inlichtingen, is de tegenwoordig veel gebruikte indeling:

a. *Strategische inlichtingen.* Hieronder verstaat men inlichtingen, tot in ogenschijnlijk onbelangrijke details, welke betrekking hebben op het oorlogspotentieel van de gehele vijandelijke staat. Enkele der meest belangrijke zijn: de geschiedenis, de volksmentaliteit, de godsdienst, de culturele- en technische standaard en daarbij gegevens over de industrie met al haar hulpbronnen, het transportwezen, de landbouw en veeteelt en de economie;

b. *Tactische inlichtingen.* Dit zijn gedetailleerde gegevens over 's vijands machtsapparaat, o.m.: de mankracht met haar moreel, gezondheidstoestand en graad van geoefendheid, de beschikbare wapens, de organisatie en dislocatie van het geheel, de militaire installaties en inrichtingen, de reserves en de aanvoermogelijkheden hiervan;

c. *Inlichtingen van algemene aard.* Dit is een grote, zeer belangrijke groep van inlichtingen, welke betrekking hebben op o.a. de topografie, de hydrografie, de climatologie en de meteorologie van het vijandelijke land. Met deze wetenschap zal men in staat zijn bepaalde gebieden te elimineren en andere landstreken aan te bevelen en volledig te analyseren.

Voor het verzamelen van al deze gegevens bestaan zeer sterk uiteenlopende mogelijkheden welke variëren van passieve studie (bv. van talen, geschiedenis en aardrijkskunde) tot actief optreden (bv. spionage, e.d.).

De Probleemstelling

De oude bekende methoden om inlichtingen te verzamelen voldoen niet helemaal meer en zo ontstaan leemten, met alle gevaren van dien. De geallieerde mogendheden zien zich nl. voor de volgende feiten geplaatst:

a. de toekomstige vijandelijke staat omvat een ontzaglijk groot en uiterst moeilijk te betreden gebied, waarvan de ontwikkeling slechts van zeer recente datum is;

b. een komende oorlog zal, door het gebruik van supersonische vliegtuigen en ABC wapenen, de gehele wereld beïnvloeden. Hierbij speelt de factor „TIJD” een uiterst belangrijke rol, zodat reeds in vredes-tijd allerlei voorbereidingen moeten worden getroffen („target-dossiers”);

c. in een volgende oorlog kunnen tot nu toe weinig bekende en vrijwel onbewoonde gebieden het toneel worden van beslissende slagen (bv. de poolstreken).

Het probleem is dus om methoden te ontwikkelen voor het vergaren van inlichtingen, waarmee de geallieerde mogendheden zich kunnen voorbereiden op een totale oorlog. Het luchtvaartuig en de luchtfotografie blijken hierbij de meest belangrijke hulpmiddelen te zijn. Immers, het probleem kan men aanmerkelijk vereenvoudigen door gebruik te maken van luchtverkenning- en luchtkaarteringsmethoden.

In dit artikel zullen slechts enkele aspecten van de luchtverkenning worden behandeld.

Luchtverkenning

Algemeen

Men heeft vaak getracht om met mooie volzinnen een argumentatie te vinden voor de fabelachtige bedragen en de enorme krachtsinspanning welke men in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, Canada en Engeland over heeft voor de ontwikkeling van de luchtverkenning. De oorzaak is dat men hoe langer hoe meer beseft afhankelijk te zijn van de mogelijkheden van het luchtvaartuig. Men moet immers met de meeste spoed inlichtingen hebben; allerlei mogelijke gegevens verzamelen van zeer uiteenlopende aard over een enorm groot gebied. Deze noodzaak sluimerde na de eerste wereldoorlog, groeide na 1939 en was daar opeens in volle omvang toen Engeland, na het Duinkerken-drama, alleen en geïsoleerd stond. Het was de Royal Air Force welke toen haar beste Vliegtuigen, de Spitfires, en haar meest geoefende vliegers voor het eerst in het groot liet opereren in dit nieuwe veld. Het succes was verbluffend en zo groeide een tak van luchtsteun, welke al spoedig onontbeerlijk bleek.

Luchtverkenning is een nog jonge wetenschap, waaraan bijzonder veel werk is besteed, maar waarover betrekkelijk weinig publicaties zijn verschenen. Hoofdzakelijk houdt dit verband met:

a. de steeds groeiende behoefte, zodat men nog geen helder overzicht heeft van het gehele probleem;

b. het grote aantal tamelijk sterk uiteenlopende toepassingen;

c. het geheime aspect der werkzaamheden.

De gevolgen hiervan zijn o.m.:

a. dat nog geen volledige, internationale standaardisatie is be-

reikt v.w.b. richtlijnen voor organisatie en werkwijzen, de ontwikkeling van het materiaal en de vaststelling van de terminologie;

b. onderschatting van de mogelijkheden van luchtverkenning, waardoor bepaalde „research-programs” langs elkander lopen, hetgeen een aanzienlijke versnippering van krachten betekent;

c. onbekendheid in vele kringen met de gecompliceerdheid van deze materie, waardoor men geneigd is het belang van vroegtijdige voorbereiding en financiële consequenties te miskennen.

De volgende algemene beschouwing is gebaseerd op ervaringen tijdens de afgelopen oorlog, publicaties over de strijd in Korea, resultaten van oefeningen in geallieerd verband en uitgaven van diverse onderzoek-laboratoria op dit gebied.

Doel

Beknopt kunnen we het doel van luchtverkenning als volgt formuleren: het verzamelen, reproduceren, interpreteren en verspreiden van gegevens over de vijand door gebruik te maken van het vliegtuig.

Beginselen

Bij de studie van luchtverkenning komt men tot beginselen, waarbij de factor „TIJD” van dominerend belang is, welke bepalend zijn voor het operationele gebruik en welke richtlijnen geven voor de ontwikkeling van de apparatuur. De voornaamste zijn:

- a. de voorbereiding;
- b. de reikwijdte;
- c. de continuïteit;
- d. de wijze van uitvoering;
- e. het deceptie-plan;
- f. de bewapening;
- g. de efficiëntie
- h. de vorm van het resultaat.

De Voorbereiding

Lang voordat bepaalde operatiën beginnen, moet luchtverkenning plaats hebben, opdat de resulterende gegevens benut kunnen worden bij het bepalen van de nodige effectieve krachtsinspanning op de juiste plaats en tijd. Het enorme belang van luchtverkenning in vreedstijd blijkt duidelijk indien men beseft dat het initiatief van een toekomstige wereldbrand naar alle waarschijnlijkheid niet door de geallieerden zal worden genomen. Een voorbeeld van deze zg. „peacetimespying” is de luchtverkenning van de poolstreken.

De Reikwijdte

Hieronder wordt begrepen dat luchtverkenning in de toekomst mogelijk de enige actieve methode zal zijn om militaire gegevens te verzamelen. Om een volledig beeld van de vijand te verkrijgen in een kort tijdsbestek, dienen de volgende voorwaarden te worden gesteld:

- a. geen beperkingen kunnen worden geaccepteerd door de aanwezigheid van natuurlijke en/of kunstmatige barrières (ijzeren gordijn);
- b. door gebruik te maken van zeer specialistische vliegtuigen en apparatuur moet men het gehele gebied van inlichtingen kunnen bestrijken (punt 3).

De Continuïteit

Het behoeft geen nader betoog, dat bv. de veiligheid van eigen formaties slechts kan worden gewaarborgd, indien men bij voortduring beschikt over wijzigingen en aanvullende gegevens van de toestand, want deze kan in zeer korte tijd aanzienlijk veranderen. In dit verband moet men de volgende eisen kunnen stellen:

- a. uitvoerbaarheid op het juiste moment en te allen tijde, bij dag, nacht en slechte weersomstandigheden;
- b. de resulterende gegevens moeten recent zijn;
- c. in een korte tijd moet een groot gebied volledig kunnen worden bestreken;
- d. de manier van verkennen moet zodanig wezen dat het voor de vijand relatief moeilijk dient te zijn om dit te belemmeren.

De Wijze van uitvoering

Het verkennen kan plaats vinden door middel van:

- a. het aftasten van een bepaalde streek zonder vooraf vastgesteld doel, de zg. „area-search”. Deze verkenningsmethode van betrekkelijk grote gebieden, kan zeer belangrijke gegevens opleveren omdat zodoende speciale activiteiten aan het licht kunnen komen, welke anders niet of te laat zouden worden ontdekt. Met een „area-search” heeft men bv. de afvuurplaatsen van de V-bommen ontdekt. De methode wordt veel gebruikt voor het opsporen van convoien en voor het verkrijgen van gegevens over gedecentraliseerde industrieën;
- b. het verkennen van specifieke objecten met de bedoeling:
 - (1) langs andere wegen verkregen inlichtingen te bevestigen;
 - (2) meer gegevens te verkrijgen over reeds bekende activiteiten;
 - (3) details te verzamelen over gebieden, welke grenzen aan door eigen formaties bezette terreinen.

Het Deceptie-plan

Verkenningsvluchten kunnen eigen bedoelingen verraden. Voorbereidende vluchten dienen daarom te worden verspreid over een zo groot mogelijke tijdsperiode. Misleidende vluchten moeten worden uitgevoerd om belangstelling te stimuleren voor nevengebieden waar eenzelfde activiteit mogelijk zou zijn of om de schijn te wekken voor een geheel andere soort actie. Dit is o.a. op grote schaal bij de voorbereiding van de invasie in Normandië geschied (6 Juni 1944).

De Bewapening

Over het algemeen zullen verkenningsvliegtuigen onbewapend zijn. Het doel van de vluchten is immers uitsluitend het doen van verkenningen en het terugbrengen van de resultaten hiervan. Behalve snelheids-winst en verbetering van de vliegeigenschappen, zijn de voordelen van de ruimte- en gewichtsbesparing, ontstaan door het verwijderen van de bewapening:

- a. meer ruimte voor de verkenningsuitrusting (camera's);
- b. meer ruimte voor brandstof, dus een grotere actie-radius;
- c. de vlieger wordt gedwongen het luchtgevecht te vermijden.

Een uitzondering kan worden gemaakt voor verkenningsvliegtuigen in bepaalde tactische omstandigheden bv. voor het afgeven van storend vuur voordat op geringe hoogte foto-runs worden gevlogen over versterkte objecten.

De Efficiëntie

Bij het uitvoeren van verkenningsvluchten zal men meestal een compromis moeten treffen tussen de grootte en de duidelijkheid van details van het te verkennen gebied. Immers indien men een globaal overzicht wil hebben van een bepaalde zone zal men geheel anders te werk gaan dan wanneer men zeer gedetailleerde gegevens wenst. Vooral omdat men vaak gelimiteerd zal zijn door het aantal beschikbare verkenningsvliegtuigen zal men er naar moeten streven, de opdracht zodanig te doen uitvoeren, dat slechts voldoende detaillering wordt verkregen voor dat bepaalde doel. Ter illustratie een tweetal voorbeelden, ontleend aan de voorbereidingen van de invasie van Normandië:

a. Men wilde weten welke gevolgen bepaalde overstromingen in Nederland zouden hebben op het verloop van de strijd. Hier was dus een globaal overzicht nodig en het gehele land werd door vier P-38 vliegtuigen gefotografeerd op schaal 1 : 60.000 in 45 minuten tijds. De vlieghoogte was 30.000 voet.

b. Voor studie van de constructie der versterkingen langs het strand was zeer grootschalige fotografie nodig. Wederom werden P-38 vliegtuigen uitgezonden, maar thans uitgerust met panorama-camera's. De vlieghoogte was niet meer dan enkele meters. De foto's vertoonden voldoende details om de versterkingen volledig te kunnen analyseren.

De Vorm van het resultaat

De gegevens moeten in een zodanige vorm kunnen worden gegoten dat men deze:

a. makkelijk kan interpreteren en dus zonder langdurige studie en handelingen kan bepalen of zij voor een vooropgesteld doel geschikt zijn;

b. makkelijk en vlug in veelvoud kan reproduceren om ze daarna snel te kunnen vervoeren en verspreiden;

c. makkelijk ook te velde kan gebruiken.

Een foto, mits voorzien van het juiste opschrift en het bijbehorende interpretatie-rapport, voldoet aan deze voorwaarden.

Soorten van luchtverkenning

Al naar gelang de behoefte zou men luchtverkenning kunnen indelen in drie hoofdgroepen, analoog aan het gestelde in punt 3, dus bv. strategische, tactische en algemene luchtverkenning. Het blijkt bij nadere studie al spoedig dat alle 3 soorten van inlichtingen nodig zijn, zowel voor strategisch als voor tactisch gebruik en dus benut zullen worden door de strategische en tactische strijdkrachten. Bij de RAF, waar men over de meeste ervaring beschikt, heeft men zowel bij de strategische als bij de tactische luchtstrijdkrachten het verschil aangeduid met „Photo-Reconnaissance” (P.R.) en „Tactical Reconnaissance” (Tac. R.). Tegenwoordig bestaat de tendens om andere vormen, zoals „Artillery Reconnaissance” (Arty. R.) op te nemen onder de Tac. R. In feite is voor de aard der inlichtingen geen scherpe scheiding aan te geven tussen P.R. en Tac.R. Het criterium is dat de resultaten van Tac.R. nodig zijn voor onmiddellijke steun, zodat Tac.R. een zeer bepaald, beperkt gebied omvat dat bevlogen wordt op geringe hoogten; P.R., welke wordt uitgevoerd op grote hoogten, heeft betrekking op een meer uit-

gestrekt gebied, waarbij voor de analyse van de resultaten meer tijd nodig zal zijn.

In vele andere landen gebruikt men de indeling:

- a. foto-verkenning;
- b. elektronische verkenning;
- c. meteorologische verkenning;
- d. artillerie verkenning;
- e. visuele verkenning;
- f. contact verkenning.

Fotoverkenning

Dit is de belangrijkste en meest toegepaste wijze van luchtverkenning, waarvan het doel is, het verkrijgen van inlichtingen omtrent de vijand door middel van luchtfotografie. Het grote voordeel is dat men snel makkelijk bruikbare foto's verkrijgt, welke ter beschikking kunnen worden gesteld van de onderdelen die er mee moeten werken. Men gebruikt hiertoe:

a. *speciale fotovliegtuigen* van het type RF-84-F, Canberra, RB-45, enz. Gewerkt kan worden op hoogten van zeeniveau tot het plafond van het betrokken vliegtuig onder vele omstandigheden. De uitrusting bestaat uit een groot assortiment van luchtcamera's en navigatiemiddelen:

b. *omgebouwde jachtvliegtuigen en bommenwerpers* bij gebrek aan specialistische vliegtuigen;

c. *bewapende jachtvliegtuigen* uitgerust met speciale luchtcamera's bestemd voor bepaalde tactische opdrachten (dicing e.d.);

d. *Normale bommenwerpers* welke luchtcamera's meevoeren om resultaten vast te leggen of om activiteiten op de route „en passant” op te nemen;

e. *normale jachtvliegtuigen* welke 16 mm ciné-camera's benutten om resultaten van eigen gevechtshandelingen te registreren (claim-assessing);

f. *lichte vliegtuigen* uitgerust met handcamera's voor het fotograferen van artilleriewaarnemingen en guerilla activiteiten.

Elektronische verkenning

Het doel is inlichtingen te verkrijgen over de omvang, activiteit en localisaties van de vijandelijke elektronische installaties, opdat tegengaatregelen kunnen worden genomen. Men gebruikt vliegtuigen met speciaal hiertoe ontworpen elektronische apparaten en zeer nauwkeurige navigatiehulpmiddelen. Veelal zullen de waargenomen inlichten fotografisch worden vastgelegd.

Meteorologische verkenning

Het doel is inlichtingen te verkrijgen over de weersomstandigheden ten behoeve van eigen acties. Men gebruikt hiertoe normale gevechtsvliegtuigen, uitgerust met meteorologische instrumenten. De waarnemingen kunnen eveneens fotografisch worden vastgelegd. De voornaamste soorten zijn:

a. *de synoptische weerverkenning*, welke tot doel heeft het vergaren van aanvullende inlichtingen voor het samenstellen van synoptische weerkaarten door de eigen meteodiensten;

b. *de route-verkenning*, ter beoordeling van de weersomstandigheden langs een vastgestelde weg of ter bepaling van de meest gunstige route, welke door eigen formaties moet worden gevolgd voor het uitvoeren van een komende actie.

Artillerie verkenning

Het doel is het corrigeren en verifiëren van eigen artillerievuur-resultaten. Men gebruikt in hoofdzaak lichte vliegtuigen welke voorzien zijn van radio-faciliteiten. Jachtvliegtuigen zullen slechts worden gebruikt indien om bepaalde redenen de taak voor A.O.P.-vliegtuigen (Air Observation Post) onuitvoerbaar is. De resultaten kunnen fotografisch worden vastgelegd.

Visuele verkenning

Het doel is het observeren van eigen en/of vijandelijke activiteiten door gebruik te maken van oogwaarnemingen uit de lucht. In feite is iedere vlieger, welke zich boven eigen of vijandelijk gebied bevindt, een potentiële visuele waarnemer en behoort hierop te zijn voorbereid. Slechts bij hoge uitzondering (guerilla-activiteit, gebrek aan andere waarnemingsmogelijkheden zoals het uitvallen van radio- en telefoonverbindingen, het opsporen van overlevenden op zee, e.d.) zal men een speciaal vliegtuig inzetten voor dit soort verkenningen. De waarnemingen kunnen wederom fotografisch of elektronisch (wire- of tape-recorder) worden vastgelegd.

Contact verkenning

Het doel is om via een vliegtuig berichten door te geven aan geïsoleerde eenheden, welke om bepaalde redenen niet met de normale verbindingsmethoden kunnen worden bereikt.

Beperkende factoren

Algemeen

Behalve het weer en de vijandelijke oppositie zijn de volgende beperkende factoren aan luchtverkenning verbonden:

a. De, bij hoge regerings- en militaire autoriteiten, bestaande tendens tot onderschatting van het belang van dit type luchtsteun in vredetijd. De geschiedenis heeft overduidelijk aangetoond dat luchtverkenning volkomen onontbeerlijk is in oorlogstijd. Na afloop van de vijandelijkheden verdwijnt de belangstelling voor dit werk. Als voornaamste oorzaak hiervoor worden wel eens genoemd de relatief hoge kosten welke zijn verbonden aan de instandhouding van een luchtverkenningseenheid. Men mag echter nimmer uit het oog verliezen dat zeer veel tijd is gemoeid met de oprichting en training van een dergelijke specialistische eenheid, zodat het verwaarlozen van luchtverkenning in vredetijd, zeer funeste gevolgen kan hebben;

b. het resultaat van het hierboven gestelde is, dat men eerst zeer laat tot de conclusie is gekomen, dat voor luchtverkenning speciale vliegtuigen met de bijbehorende uitrusting en speciaal geschoold personeel nodig zijn. Zodoende heeft men heden ten dage nog geen vast omlijnde internationale richtlijnen voor de organisatie, de werkwijze en de training van luchtverkenningseenheden.

De Vliegtuigen

Voor het eerst in de geschiedenis van de militaire luchtvaart wordt thans gewerkt aan een speciaal luchtverkenning-vliegtuig nl. de „Republic RF-84-F”. Men heeft hierbij getracht alle luchtverkenning-mogelijkheden te verenigen in dit éénpersoons toestel. Het gevolg is dat een dusdanig gecompliceerd vliegtuig is ontstaan, dat het te betwijfelen valt of het oorspronkelijke plan ooit in productie komt.

De Luchtcamera's

De uitrusting nodig voor het verkennen, in hoofdzaak de luchtcamera's en bijbehorende accessoires, vormt een apart probleem. Men zal in de toekomst zeer hoog moeten vliegen en om op die grote hoogte toch nog voldoende details waar te nemen, zijn camera's nodig met een groot beeldformaat en lange brandpuntafstand, dus de camera's worden groter. De vliegtuigen worden echter sneller en kleiner. Een zeer omvangrijk „research-program” is thans gaande om te trachten hiervoor een oplossing te vinden.

Het Personeel

Speciale aandacht dient te worden besteed aan het personeelsvraagstuk.

a. *De vliegers.* Door het ontbreken van bewapening moeten de vliegers uitsluitend met hun bekwaamheid en kennis van het vliegtuig de opdracht uitvoeren en met de resultaten terugkomen. Zeer hoge eisen moeten worden gesteld aan de navigatie, want het is verre van eenvoudig om, vliegende op hoogten boven de 30.000 voet, alleen met visuele hulpmiddelen een bepaalde lijn op de kaart te volgen. „Last but not least” moeten de vliegers een grondige kennis bezitten van hun camera's en het fotografisch proces, teneinde de opdracht naar behoren te kunnen uitvoeren.

b. *Het fotografisch grondpersoneel.* Het is een regelmatig voorkomend verschijnsel dat duizenden opnamen en tienduizenden afdrucken per dag moeten worden verwerkt. Dit kan slechts indien het fotografisch personeel een zeer gedegen opleiding heeft gehad in het onderhoud van de apparatuur en in het fotografisch proces zelf.

c. *Het elektronisch geschoolde grondpersoneel.* Bijzondere aandacht dient te worden geschonken aan het grondpersoneel belast met het bedrijfsgereedhouden van de moderne — zeer gecompliceerde — elektronische apparaten.

De fotografische gronduitrusting

Het spreekt vanzelf dat voor het verwerken van het grote aantal opnamen, machinale methoden nodig zijn. Een machine met een capaciteit van 1000 afdrucken per uur heeft een verbruik van ruim 1500 liter gezuiverd water per uur, moet opgesteld staan in een stofvrije ruimte bij constante temperatuur en vochtigheidsgraad en dit alles, met een verbruik aan elektrisch vermogen van ± 60 KVA, moet volkomen mobiel zijn. Een bevredigende oplossing voor deze apparatuur, waarbij geen afbreuk mag worden gedaan aan de kwaliteit van het eindproduct, is thans in gebruik bij de RAF en USAF.

Het fotografisch proces

Dit proces is langdurig en vereist zeer nauwkeurige behandeling.

Bovendien is het een nat proces, waarbij grote hoeveelheden chemicaliën en water nodig zijn. Andere snellere en droge procédés zijn reeds bekend, maar men zoekt nog steeds naar een oplossing welke minder omslachtig is en in een korte tijd dezelfde of zo mogelijk betere resultaten geeft als het bestaande proces.

De luchtfoto

De luchtfoto is niet altijd een volkomen betrouwbaar document. Vertekeningen, veroorzaakt door de optiek, de rek- en krimp-eigenschappen van het lichtgevoelig materiaal, de korrelgrootte in de emulsie en afwijkingen, ontstaan door beweging, vibratie, camera-helling en terreinoneffenheden, zijn de voornaamste factoren hierbij.

Foto-interpretatie

Over het algemeen zullen de resultaten van luchtverkenningen eerst bruikbaar worden, nadat deze zijn geïnterpreteerd. Niet ieder is in staat alle gegevens uit de luchtfoto te interpreteren. Hiertoe zijn specialisten nodig, welke de beschikking dienen te hebben over ruime algemene en militaire kennis, alsmede een grote ervaring bezitten. Goede interpreteurs zijn schaars en de interpretatie zelf kan veel tijd eisen.

Het economisch gebruik van luchtverkenningmethoden

De militaire waarde en niet het financiële aspect is het criterium voor de inzet van luchtverkenningseenheden of voor verbetering van de bestaande apparatuur.

Voor het vaststellen van de militaire waarde gelden de volgende factoren:

a. *het relatieve belang van de inlichtingen.* (Zijn de benodigde gegevens inderdaad van vitaal belang; kan men deze niet op een andere manier verkrijgen; zijn er geen andere, meer belangrijke activiteiten);

d. *de bruikbaarheid van het resultaat voor alle belanghebbenden.* (Zijn de reproductie-middelen voldoende en kan de juiste interpretatie plaatsvinden, opdat de uiteindelijke gebruiker het volle profijt ervan heeft; zijn meerdere deelbewerkingen zoals het samenstellen van seriebeelden of kaarten noodzakelijk, voordat de resultaten kunnen worden gebruikt);

c. *de factor „TIJD”.* (Kunnen de resultaten op tijd worden verkregen en verstrekt);

d. *de mogelijkheid om onder alle omstandigheden te opereren.* (Dit is dus o.m. afhankelijk van de oppositie en het weer).

Het gebruik van luchtverkenning zal militair-economisch verantwoord zijn indien de relatieve waarden, bepaald volgens bovenstaande factoren, opwegen tegen de militaire krachtsinspanning, nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Het zal niet altijd mogelijk zijn alle vijf factoren (de vier eerder genoemde en de krachtsinspanning) in het voordeel van een bepaalde verkenning-methode te berekenen. Veelal zal men voor ieder verkenningprobleem een individuele berekening moeten maken. Ter illustratie de volgende voorbeelden:

a. Tijdens de periode van massale bombardementen op de Duitse industrie-gebieden, wenste men zo spoedig mogelijk te beschikken over de resultaten in verband met volgende vluchten. Nauwelijks misbare

jachtvliegtuigen werden hiertoe omgebouwd tot foto-verkenners; ernstige verliezen werden geleden door onge oefendheid; de krachtsinspanning was enorm. Maar het vitale belang van de inlichtingen en de factor „TIJD” gaven de doorslag.

b. Kleurenfotografie geeft inderdaad beter bruikbare gegevens; de interpretatie wordt eenvoudiger, sneller en meer betrouwbaar, maar de winst weegt nog niet op tegen de krachtsinspanning, nodig om te velde de massa-productie methoden te verbeteren.

Conclusies

Uit het vorengaande kan men concluderen dat:

a. gecentraliseerde bevelsvoering op het hoogst mogelijke niveau noodzakelijk is, omdat:

- (1) het niet waarschijnlijk is dat men over voldoende verkennings-eenheden zal beschikken, zodat coördinatie en goede planning een eerste vereiste zijn om de volle waarde van de eigenschappen flexibiliteit en mobiliteit te kunnen benutten;
- (2) luchtverkenning slechts mag worden gebruikt indien geen andere mogelijkheden voor het verzamelen van de nodige gegevens beschikbaar zijn;
- (3) de prioriteit redelijk moet worden bepaald;
- (4) duplicering niet mag voorkomen;
- (5) geheimhouding verzekerd moet zijn.

b. luchtverkenning dient te worden uitgevoerd door speciaal hiertoe uitgeruste en opgeleide eenheden. Een combinatie met gevechtsoptochten zal slechts in zeer bijzondere gevallen mogen voorkomen.

Slot

Het is bijzonder aan te bevelen de luchtverkenning in vreedstijd te stimuleren.

De werkwijze met de functies: het snel verzamelen en beoordelen en op korte termijn daarna verspreiden van een grote hoeveelheid, in makkelijk bruikbare vorm gegoten inlichtingen kan immers — mits men voldoende tijd en kosten besteed aan de ontwikkeling hiervan — boven andere wijzen van gegevens verzamelen, in oorlogstijd de volgende zeer belangrijke voordelen hebben:

- a. de volledigheid van de inlichtingen;
- b. de mogelijkheid om te allen tijde te kunnen opereren;
- c. het feit dat het voor de vijand betrekkelijk moeilijk is luchtverkenning tegen te gaan.

In vreedstijd kunnen de beschikbare faciliteiten voor een zeer groot deel worden benut voor vreedzame doeleinden ten behoeve van overheids- en particuliere instanties. Zodoende is het mogelijk dat een groot deel der gemaakte kosten voor de oprichting en instandhouding der verkennings-eenheden in 's lands kas terugvloeien.

Luchtverkenning is door bittere noodzaak uitgegroeid tot een bijzonder gecompliceerd en specialistisch geheel dat niet zo maar in tijd van nood uit de grond kan worden gestampt. Hier is een zeer intensieve voorbereiding voor nodig. Slechts de toekomst zal aan kunnen tonen dat het juiste tijdstip om met deze voorbereidingen te beginnen niet reeds is verstreken.

Nogmaals het Van Heutsz bataljon

door J. M. GERVERDINCK, Kapitein der Infanterie

Naar aanleiding van het commentaar in De Militaire Spectator van April j.l. van J. W. MEIJER, ritmeester der Huzaren — hetwelk ik ten volle onderschrijf — heb ik mijn eigen artikel nauwkeurig herlezen, doch de gewraakte cursief gedrukte zinsnede niet in dit verband aangetroffen.

Uit hoogachting voor hetgeen ook door de niet bij name genoemde officieren en manschappen van alle andere wapens en diensten in Korea is verricht, ben ik echter bereid reeds wegens de schijn, die mijn woorden mogelijkerwijs gewekt mochten hebben, mijn verontschuldigen aan te bieden.

Men leze echter goed en begrijpe mij niet verkeerd! Ik heb slechts willen aanduiden, dat een ieder, die behoort tot het tactische gedeelte van een infanteriebataljon INFANTERISTISCH geschoold dient te zijn, om het zijne bij te dragen bij de uitvoering van de algemene taak (zie blz. 183 M.S. 4/1955, eerste regel na spatieruimte „grondige opleiding” en mijn opmerking terzake in M.S. 12/1954, blz. 545 „Deze tekortkoming,”). Een en ander houdt zeer zeker geen ENKELE DISCRIMINATIE van enig wapen of dienstvak in.

Ook wake men tegen generaliseren van de aangehaalde voorbeelden. De prestaties van genoemde officieren liggen voor elk wapen en dienstvak boven het gemiddelde en zijn UITZONDERLIJK te noemen. *Zij werden hiervoor dan ook gedecoreerd!*

Het is niet juist te denken, dat officieren van verschillende wapens en diensten gemakkelijk onderling verwisselbaar zijn, zeker niet in een tijd, waarin sterke specialisatie — OOK IN LEGERVERBAND — op de voorgrond treedt.

Ware dit wel het geval, dan zouden wij een utopie hebben bereikt, zoals de geschiedenis tot nu toe nog niet heeft vertoond en zou in de meest extreme vorm een officier van de administratie van heden, morgen wellicht vlieger-commandant van een groep zware bommenwerpers of straaljagers kunnen zijn.

Uit de Buitenlandse Vakpers

De pers en het leger.

Journalisten en soldaten kunnen elkaar niet zo bijzonder verdragen in het algemeen. De pers is nogal kritisch ten aanzien van de mannen der strijdkrachten. Dat is op zichzelf niet ongezonder, want de pers is tot op zekere hoogte de waakhond van de belastingbetaler, die graag wil weten hoe met zijn geld in het leger wordt omgesprongen. De bron der wrijving moet meestal daarin worden gezocht, dat de meeste persmensen, die over het leger schrijven, daarin nooit hebben gediend, waardoor er wel eens onjuiste opvattingen en onvolledig geargumenteerde conclusies naar voren worden gebracht. Aan de andere kant is niet alleen de pers verantwoordelijk voor de zich vaak voordoende moeilijkheden. Het Ministerie van Oorlog heeft een traditionele afkeer van publiciteit.

Dat alles kan voorkomen worden als beide partijen water in de wijn wensen te doen. En dat is nodig, want als zij op de juiste wijze willen samenwerken, gaat er een geweldige opbouwende kracht van uit.

The press and the Army door Majoor S. Crozier in „The Army Quarterly” Juli 1954.

B. K.

De ontwikkeling van wapens, tactiek en organisaties.

Nieuwe wapens hebben in de laatste 40 jaar tweemaal een revolutionaire invloed op de oorlogvoering te land gehad. In de eerste wereldoorlog waren dat de mitrailleur en de massa inzet van artillerie. In de tweede wereldoorlog waren dat de tank, het vliegtuig, de gemotoriseerde logistieke vervoeren en de radio. Wat zal een eventuele derde wereldoorlog in dit opzicht te zien geven. Atoom wapens, troepen vervoeren op grote schaal door de lucht, geleide projectielen? Men kan op hun inzet en gebruik speculeren maar niemand weet het juiste antwoord. Het leger mag natuurlijk geen proeftuin zijn. Want dan loopt men het risico, dat men — al proefnemende — geen behoorlijke organisatie kan opbouwen, die voor zijn taak berekend is. Maar als men aan de andere kant een zwaard smeedt, dat bij de eerste de beste slag breekt, omdat het niet voor zijn taak berekend is, dan is men nog veel verder van huis. Het winnen van een oorlog wordt voor een groot deel reeds in vredetijd bepaald, door de maatregelen welke men neemt. Men moet open staan voor nieuwe ideeën.

Maar juist in deze tijd van kleiner wordende budgetten, is elk idee dat geld kost, min of meer al veroordeeld, voor het wordt toegepast. Maar men moet goed bedenken, dat doelmatige research geld en tijd kost. De tijd daarvoor is nu aangebroken en niet op een dag „D”, wanneer de strijd losbarst. Dan is er wel voldoende geld, maar geen tijd. En dat kan net fataal zijn.

„*Evaluation of weapons, tactics and organisational concepts*” door Luitenant-Kolonel T. Shanley in *Military Review* Juli 1954.

B. K.

Nachtoorlog en nachtblindheid.

De tijden dat men 's winters en des nachts niet op grote schaal vocht, zijn radicaal voorbij. De strijd op het Oostfront, in China, Korea en Indo China laten zien dat de dynamiek en de techniek van de moderne oorlog de nachtaanval op grote schaal in volle omvang mogelijk maken. De opleiding zal daar terdege rekening mee moeten houden, anders komt men voor de gevaarlijkste verrassingen te staan. Maar ook de medische keuring moet er rekening mee houden. Er zijn personen die nachtblind zijn. Behandeling daarvan is mogelijk, waarbij de voeding een belangrijke rol speelt, voeding die rijk is aan vitamines A en carotine (verse groenten, wortelen, lever, levertraan). Daarnaast kunnen tal van hulpmiddelen een grote rol spelen zoals infra rood apparatuur, radar, kunstmatig maanlicht, flairs enz.

Nachtoorlog en nachtblindheid door J. Vial in *Tijdschrift voor Militaire documentatie* Juni 1954.

B. K.

De atomische oorlogvoering.

Er is geen wapen, dat **alleen** een oorlog kan winnen. Het is door alle eeuwen heen de combinatie van alle bestaande strijdkrachten geweest, die uiteindelijk de overwinning bracht. De luchtstrijdkrachten vormen op deze regel **geen** uitzondering. De machtigste bommen en geleide projectielen kunnen wel ontzagwekkende verwoestingen aanbrengen, maar vernietigen kunnen zij de tegenpartij niet. Dat is slechts mogelijk als onmiddellijk volgend op de atomische mokerslagen troepen op de grond de successen kunnen consolideren en uitbuiten en herstel van de vijand onmogelijk maken. Nu kan een atoomoorlog losbarsten als een donderslag uit heldere hemel. Daarom is het noodzakelijk dat Amerika over een permanent paraat leger beschikt, dat volledig door de

lucht transporteerbaar is. Een „Army in being”, zoals Engeland in de eerste wereldoorlog het begrip „fleet in being” invoerde. Een leger dat onmiddellijk klaar is en overal kan worden ingezet en de beslissing in het land aan de tegenpartij — na en onmiddellijk volgend op de mokerslagen der atoomwapens moet brengen waarbij de over de gehele wereld verspreid liggende bases voor de logistieke ondersteuning dezer troepen moeten zorgen, hetgeen dan allemaal door de lucht zal moeten geschieden.

Design for an atomic Army door Kolonel G. Sloan in *Combat Forces* Juni '54.

B. K.

Beweeglijkheid in de oorlogvoering.

Aan de hand van talloze voorbeelden uit de krijgsgeschiedenis — van de oudheid tot en met de strijd in Korea — toont schrijver aan, dat beweeglijk optreden het grote geheim voor succes is. Motoren op de grond, motoren in de lucht, dat is de overwinning. De moderne middelen geven de hedendaagse krijgsmann ongekende mogelijkheden om de kracht der millioenen „paardekrachten” tot en met uit te buiten. Dit moet niet alleen door het ter beschikking hebben dezer middelen, maar ook door een doelmatige organisatie en juist gebruik. Schrijver wijst er op, dat bij die doelmatige organisatie men er niet naar moet streven alles even snel (of langzaam) te maken. Er is altijd verschil in snelheid geweest in snelheid tussen cavalerie en infanterie. Een verschil dat noodzakelijk was, omdat de massa's der infanterie slechts dan pas goed konden worden ingezet, als de cavalerie — dank zij zijn grotere snelheid voor de nodige inlichtingen en dekkingen had zorg gedragen. De moderne snelle middelen geven de aanvoerders gelegenheid ideale tactiek te plegen. Zij kunnen door het begrip snelheid de vijand verrassen. Tref de tegenpartij daar, waar hij het niet verwacht. Maar al die snelle mogelijkheden leiden tot niets, als de commandanten, die deze snelle middelen ter beschikking hebben, de verantwoordelijkheid voor snelle verrassende acties niet durven nemen. Het zijn altijd de aanvoerders en de soldaten die het moeten uitvoeren, die de doorslag geven. Wanneer het met een leger niet goed gaat, is dat niet alleen de schuld van het leger. Het is in wezen dan de schuld van het volk. Generaal Marshall zei dat de regering in feite een uiting is van de volkswil en de militaire politiek dus ook door het volk wordt bepaald. De militaire

organisatie is net zo goed of zo slecht, als de mening van het volk goed of slecht over het leger is.

Mobility door Generaal-Majoor J. Gavin in Combat Forces Juli 1954.

B. K.

Officiers opleiding.

Tot 1939 kon de militaire vorming van officieren, vrijwel alleen militair zijn en steunen op de begrippen vaderlandsliefde en verering van grote aanvoerders uit het verleden. Kennis der groten die voor ons waren is nog steeds van veel betekenis. Maar de basis welke thans aan de jonge officier moet worden meegegeven om zijn taak naar behoren te kunnen vervullen is een heel andere geworden. Natuurlijk moet zeer veel aandacht aan zijn zuivere militaire vorming worden besteed. Maar daarnaast moet minstens net zo veel aandacht worden gegeven aan vraagstukken die de morele aspecten beheersen. Hij moet op de hoogte zijn van de internationale situatie en de internationale organisaties die beslissend zijn voor die situaties. De eigen staatsrechtelijke instellingen, de nationale verhoudingen en de belangrijke bepalingen en gevolgen daarvan. Dat alles moet de moderne officier beslist beheersen om opgewassen te zijn tegen de enorme moeilijkheden, die een mogelijke toekomst oorlog hem onvoorwaardelijk zal stellen.

„Faut-il repenser l'éducation classique?” door R. L. Royaux in Revue Militaire d'information Juli 1954.

B. K.

Het Britse regiment.

Schrijver zet de verschillen uiteen van de vorming der Amerikaanse en Britse regimenten. Het Britse systeem heeft bewezen, dat het een zeer grote morele waarde heeft en het zijn juist die morele waarden, die uiteindelijk de doorslag geven. De Engelsman dient van het begin tot het einde van zijn hele militaire carrière bij één regiment, dat zijn huis en zijn trots is. Zoveel mogelijk wordt streekrecrutering toegepast. Zelfs de gepensioneerde officieren krijgen een honoraire indeling bij het regiment en hebben tot taak om voor de eer en de belangen van het regiment te blijven waken tegenover de buitenwereld. De band die daardoor bij soldaten, onderofficiëren en officieren ontstaat is bijzonder sterk. De loyaliteit ten opzichte van het regiment en de kameraadschap ten opzichte van elkaar is geweldig. In

de krijgsgevangenkampen op Korea was het sterftecijfer onder de Engelsen het kleinst. Dit kwam voornamelijk door de grote onderlinge afhankelijkheid. Men hielp en steunde elkaar meer en beter dan anderen dat deden. De geest van eenheid en onderlinge kameraadschap deed ook daar nog zijn invloed gevoelen. Met tal van andere voorbeelden uit krijgsgeschiedenis toont schrijver de grote morele krachten van dit systeem aan.

The British regimental system door Majoor Y. Paget in Combat Forces Juli 1954.

B. K.

De doelstellingen van de Sovjet-Unie.

Deze zijn:

- a. Het eigen land tegen elke aanval van buiten af veilig te stellen;
- b. de Sovjet-Unie tot een volledige communistische staat te maken;
- c. de stichting van een wereld-Sovjet-republiek met Moskou als hoofdstad.

Moskou heeft ten aanzien van de verwezenlijking van deze punten reeds zeer veel bereikt. Het land heeft zich in het Westen weten te dekken met een massieve ring van bufferstaten en in het Oosten met het enorme Chinese rijk. De invloed van het communisme is over de gehele wereld voelbaar. Elk kapitalistisch land heeft zijn communistische partij. De militaire macht van de Sovjet-Unie is zeer groot, zijn strategische posities zijn uitstekend, zijn zware industrie groeit steeds.

De grote Russische successen hebben de kapitalistische wereld tot grote tegenweer genoopt. De leiders van het Kremlin weten dat wanneer zij een aanvalsoorlog beginnen, zij in den beginne zeer grote successen zullen behalen. Maar daarmee zal de oorlog niet beslist zijn. Wanneer Moskou tot de aanval besluit, dan moet die oorlog kort zijn en geen risico's in zich bergen. Momenteel is daarvoor het juiste moment niet aanwezig. Maar de leiders van het Kremlin denken in het groot in tijd en ruimte. Om de juiste voorwaarden van een eventuele beslissende aanvalsoorlog te scheppen zal hun zorgvuldig „geplande” politiek en strategie de volgende stadia doorlopen:

1. een periode, waarin de koude oorlog, nadat er alle voordelen uit zijn gehaald, die er uit te halen zijn, wordt gestopt en waarin het eigen volk op een wijziging der eigen politiek wordt voorbereid. Deze periode kan 2 à 3 jaar duren. Daarin moet vóór alles worden

getracht, om de vorming van een West-europees defensieblok te voorkomen.

b. een periode van ongeveer 5 jaar, waarin Moskou zal trachten het vertrouwen van het kapitalistische Westen te winnen, waarbij in eigen huis alles moet worden gedaan om de levensstandaard der bevolking op te voeren.

c. een langdurige periode van redelijke harmonie met het Westen, waarin het communistische blok zijn industrie zodanig moet ontwikkelen, dat deze gelijkwaardig aan die van het Westen wordt. Deze periode zal \pm 10 jaar duren.

d. de volgende periode zal van de omstandigheden afhangen. De gewapende macht, de industriële vooruitgang, de toeneming van de tegenstellingen in de kapitalistische wereld en de verspreiding van de communistische invloed zullen daarbij de doorslaggevende factoren zijn. Het Sovjetblok moet in die periode klaar zijn om — zo nodig door oorlog — de zwakte van het kapitalistische Westen te kunnen uitbuiten.

De tegenstellingen in de Westerse kapitalistische wereld, zijn voor de Sovjet-strategie van zeer veel belang. Door beïnvloeding van de Westerse economie met alle daarvoor ten dienste staande middelen, moet die economie worden ontwricht. Westerse landen moeten tegen elkaar worden opgezet. In de koloniale politiek moeten de nationalistische gevoelens in de koloniale gebieden worden opgezweept en de handel ontwricht. Het communisme moet door intensieve propaganda steeds meer worden verbreid en verspreid. Alle volkeren moeten van een soort anti-Amerikanisme worden doordrenkt. Intern moeten conservatieve tendenzen met kracht worden aangepakt en uitgeroeid.

Om dit alles te bereiken acht schrijver een zorgvuldig gekozen periode van vrede voor de Sovjet-Unie noodzakelijk, waarbij de Sovjets er op rekenen, dat het verdeelde Westen, waarbij de arbeidende massa's als het ware uitzien naar het communisme, geen hindernis van betekenis zal zijn voor de communistische doelstellingen.

„The aims of the Sovjet Union” door Luitenant-Kolonel M. Crostwill in *Military Review* Januari 1955. B. K.

Infanterie in de moderne oorlog.

De atoombom, de invloed der luchtmacht, de elektronische strijdmiddelen, de strategie der brede fronten, doen bij de infanterist wel eens de vraag rijzen, waar hij aan toe is. Is de rol van de infanterist in de moderne oorlog

groter of kleiner geworden? Het antwoord hangt af van de vorm welke de moderne oorlog zal aannemen. Het is bijzonder moeilijk om daarvan iets met stelligheid te beweren. Wat zijn de redenen, dat men daar niet in is geslaagd? Naar schrijvers mening is dat voornamelijk het gevolg van het feit, dat wij te veel vasthouden aan de opgedane ervaringen en vervolgens, dat wij te veel rekening houden met de tactiek van een mogelijke aanstaande vijand. Wij moeten niet naar zijn pijpen dansen, maar hij naar de onze. Daarom dienen wij met de toekomst rekening te houden en niet met het verleden. Maar in dit verband is het heel moeilijk om het juiste effect van de atomische strijdmiddelen vast te stellen. Er kan om veiligheidsredenen niet al te veel over worden verteld, maar aan de hand van hetgeen bekend is, kunnen toch wel enige conclusies worden getrokken. Zonder twijfel legt dit nieuwe strijdmiddel een dodelijk wapen van ongekende afmetingen in handen van de commandanten. Wat vóór het gebruik dezer wapens onmogelijk was, wordt nu mogelijk. Als voorbeeld noemt schrijver het uitvoeren van een tegenoffensief met krachten, die men voordien als ontoereikend beschouwde. Met vijandelijke atoomwapens moet ook rekening worden gehouden. Troepenconcentraties zoals deze werden gebruikt bij de Rijnovergang in Maart 1945 zijn nu uitgesloten. Er zal zeer veel aandacht moeten worden besteed aan camouflage, verspreiding, dekking, misleiding. Deze maatregelen zullen het effect van de atoomwapens verminderen. Daarnaast moeten maatregelen getroffen worden om de legers voldoende soepel en beweeglijk te houden, teneinde van elke gunstige gelegenheid — onder meer geschapen door de inzet van atoomwapens — gebruik te kunnen maken.

Een volgend punt is het luchtoverwicht. Beide partijen zullen het uiterste doen, om de heerschappij in de lucht te veroveren. Maar schrijver huldigt niet de mening, dat legers zonder luchtoverwicht, ook verloren legers zijn. Dit moet de infanterie goed weten. De krijgsgeschiedenis van de tweede wereldoorlog — waarbij eerst het luchtoverwicht bij de Duitsers was, daarna bij de Geallieerden — toont aan dat men wel degelijk harde weerstand kan bieden zonder het luchtoverwicht te hebben. Misleiding en camouflage spelen hierbij een grote rol. Voorts zullen radar, nachtfotografie, gebruik van infrarood apparatuur, biologische en chemische oorlogvoering, ge-

leide projectielen, hun invloed op de strijd doen gevoelen.

De tank is in het moderne gevecht nog steeds van zeer grote betekenis. Aan de anti-tank verdediging kan niet genoeg aandacht worden besteed. Het effect der tank-bestrijdingsmogelijkheden — actief en passief — is zeer groot, maar toch niet zo, dat men de tank van het slagveld zal zien verdwijnen.

Heden ten dage is de divisie — hetzij pantser dan wel infanterie — de basis van de organisaties. Deze divisies moeten vechten om de vijand te overwinnen. Bij alle acties is de infanterie van essentieel belang. Vuurkracht kan een aantal vijanden buiten gevecht stellen, maar is op zich zelf niet beslissend. Het front stort ineen, als de infanterie in elkaar stort, het front houdt het, als de infanterie stand houdt.

Infanterie vecht met bataljons. Deze moeten niet te zwak zijn aan mankracht. De ruggesraat van het bataljon is een voldoende sterke tirailleur compagnie.

Schrijver beëindigt zijn beschouwingen met te zeggen dat het onmogelijk is een goed leger te hebben zonder goede infanterie.

„Infantry in modern battle” door *Generaal Sir Richard Gale* in „British Army Annual”, besproken in „Military Review”, Januari 1955. B. K.

De mens het centrum van de oorlog.

Alle grote veldheren hebben door alle eeuwen heen de waarde van de mens in de oorlog begrepen. Xenophon legde zijn mannen haartijnt uit waar het om ging voor hij zijn beroemde tocht ondernam. Alexander de Grote deed voor de slagen bij Issus en Gaugamela een harts-tochtelijk beroep op zijn strijders om zich geheel te geven. Maurits van Saksen, Frederik de Grote en Napoleon bespeelden ieder op hun manier de menselijke geest. Dit is heden ten dage meer dan ooit nodig, omdat nu het gevaar van de koude oorlog woedt. Was het in 1914 nog voldoende om een beroep te doen op de vaderlandsliefde en de wil om de onafhankelijkheid te verdedigen, tegenwoordig gaat het niet meer zo eenvoudig. Want er zijn in deze tijd van ideologische tegenstellingen, in eigen huis aanhangers van de tegenpartij, alsmede een twijfelmoedige massa, die de decepties van twee wereldoorlogen nog niet te boven is. Slechts enkelen weten precies waar het om gaat en kennen de betekenis van de morele waarden, die nodig zijn om zich met kans op succes te kunnen verdedigen. Het is echter noodzakelijk, dat

een ieder er van overtuigd wordt, dat de westerse beschaving en de waardigheid van de mens in gevaar zijn. Daarbij is het noodzakelijk, dat men die mens dan ook de ongekende waarde van de westerse beschaving en de menselijke waardigheid bijbrengt. Bij alles wat men doet, moet men de „mens” in het midden plaatsen.

Naarmate de oorlog meer technisch wordt, neemt de betekenis van de mens toe. De opleiding van de moderne soldaat moet er op gericht zijn van iedere man een actief en denkend „medewerker” te maken. Slechts dan zal men de mogelijkheden die in de mens zitten volledig kunnen benutten.

„L'homme au centre de la guerre” door *Generaal-majoor E. Wanty* in „L'Armée la Nation”, Januari 1955. B. K.

Blijf kalm en objectief.

Wat zal de rol van het leger zijn, als eens het beslissend uur is gekomen waarin het om het bestaan van de natie gaat? Het is daarbij zaak zich vooral niet te laten misleiden door de idee, dat de moderne vernietigingsmiddelen het wel zullen doen. Daar is geen sprake van. Misschien kan men er de deur mee open breken. Maar het is en blijft de mens, die het tenslotte moet doen. Ongetwijfeld zullen nieuwe wapens het karakter van de strijd veranderen. Het gaat er om, die wijzigingen te doorgronden. Een aanvoerder met verbeeldingskracht, brede visie en wilskracht, begrijpt snel de potentiële krachten, die in nieuwe middelen schuilen en bereikt er succes mee op zijn tegenstanders, die nog op „conventionele” wijze opraden. Nu zullen moderne pantsers alle mogelijke nieuwe types en soorten vliegtuigen, atoomwapens van allerlei aard en soort, bacteriologische- en biologische wapens alsmede wellicht nog uit te vinden elektronische strijdmiddelen, in een toekomstoorlog van grote invloed op de strijd zijn. Maar hiervoor is nodig een voor zijn taak berekend leiderschap. Het leger is een „levend” geheel. Het heeft een ziel! Het groeit aan de ene kant en sterft af aan de andere zijde, het ontwikkelt en schrompelt in. Als alle levende dingen volgt het ook de natuurwetten, in het bijzonder die van de „survival of the fittest”. Het hedendaagse leger wordt nu geconfronteerd met snel wisselende omstandigheden. Het moet zich daaraan weten aan te passen op straffe van ondergang.

„Harness the revolution” door *Majoor J. Cushman* in „Military Review”, Januari 1955. B. K.

Krijgsgeschiedenis als wetenschap en als leervak.

Het is een algemeen verbreide opvatting, dat er een onderscheid is tussen de militair en de geleerde. De militair bestudeert de krijgsgeschiedenis als een zekere noodzakelijkheid, de geleerde doet dit om de waarheid te benaderen. De gedachte vindt zijn oorzaak in het feit, dat de jongste krijgsgeschiedenis bijna altijd de meeste belangstelling heeft gehad. Daar moet men immers de lessen uit trekken voor de toekomst.

De mens die contemporaine krijgsgeschiedenis bestudeert en beschrijft, kan zich zeer moeilijk losmaken van zijn tijd en zijn eigen persoonlijkheid. Daar komt bij dat men hetzij om politieke dan wel om prestigerechten bepaalde figuren of gaat sparen, of op de voorgrond gaat stellen. Daarom is die krijgsgeschiedenis niet objectief. Von Moltke de oudere begreep dat, en stelde bij de bestudering van de krijgsgeschiedkundige gebeurtenissen als eerste eis, dat deze volkomen onpartijdig geschreven moest worden en een gewetensvolle uiterst onpartijdige afweging van alle feiten en gebeurtenissen moest zijn.

Als krijgsgeschiedenis zo wordt geschreven, dan kan de militair inderdaad de geleerde zijn, die tot de juiste conclusies kan komen. En dan zal blijken, dat bij alles de rol van de mens in de corlog van de grootste betekenis is. Zo gezien kan de krijgsgeschiedenisbestudering er zeer toe bijdragen om het inzicht van aanvoerders te vergroten. Niet voor niets zei Von Schlieffen: voor een ieder, die veldheer wil worden ligt een boek klaar met de titel „krijgsgeschiedenis“.

„Ueber die Kriegsgeschichte als Wissenschaft und Lehre“ door H. Meier-Welcker in „Wehrwissenschaftliche Rundschau“, Januari 1955. B. K.

Tactisch gebruik van helicopters.

Als men van het militair gebruik van helicopters spreekt, dan denkt men voornamelijk aan reddingsmaterieel dat zeer veel mogelijkheden biedt. Zonder twijfel hebben juist die mogelijkheden de

helicopters een grote populariteit bezorgd. In de strijd zijn zij ook bijzonder goed bruikbaar voor de afvoer van gewonden. Velen hebben hun leven te danken aan dit snelle middel van vervoer.

Het gebruik van de helicopter als transportmiddel is minder bekend, dan zijn gebruik als reddingsmiddel. Tijdens de operatiën in Korea hebben de helicopters meesterlijke bewijzen geleverd van hun doeltreffendheid in oorlogstijd. Dank zij de helicopters konden belangrijke delen van de 1e Amerikaanse cavalerie divisie, die door de Chinezen omsingeld was, ontsnappen, alsmede verscheidene honderden mariniers, die in het wespennest van Hagam, dicht bij de stuwdam van Chosin waren afgesneden. Sedertdien hebben de helicopters zich sterk ontwikkeld. Zo kon b.v. de Sikorsky S 55 behoudens de bemanning, 12 man vervoeren, de Piasecki H 21, niet minder dan 20. In constructie is de XH-16, die niet minder dan 40 man met volle uitrusting kan vervoeren, de bemanning niet inbegrepen.

Het voornaamste voordeel van de helicopter is zijn onafhankelijkheid van vliegvelden, luchthaven-installaties en wegverbindingen. Men kan dus op de meest willekeurige punten troepen en materieel neerzetten. Onmisbaar zijn helicopters in gebieden waar wegen en bruggen vernield zijn. Uit proefnemingen op grote schaal is gebleken, dat een vloot van 105 Piasecki N 21 helicopters onafgebroken 134 ton materiaal per uur over een afstand van 100 km kunnen vervoeren. Als verbindingsmiddel is de helicopter ideaal. Voor het uitvoeren van commandoraids van zee uit zijn ze uitstekend te gebruiken. Landingen, die in de tweede wereldoorlog bekend zijn geworden onder de naam van amphibische operatiën, zullen in de toekomst het aspect van triphibische operaties krijgen. De eerste aanvalsgolven zullen zeker meer door de lucht, dan over zee komen. Schrijver is van mening, dat de helicopter in de toekomst een zeer belangrijke militaire rol zal gaan spelen.

„Tactisch gebruik van Helicopters“ door G. Feuchter in „Tijdschrift voor militaire documentatie“, December 1954.

B. K.

Chronologie van de Tweede Wereldoorlog

door B. KONING, Kolonel van de Generale Staf

VII (Vervolg van blz. 200, 1955)

30 Augustus. De Engelsen nemen Beauvais. De Amerikanen nemen Chalons en Reims. De Russen nemen het oliecentrum Ploesti in Roemenië.

31 Augustus. De Engelsen nemen Amiens. De Amerikanen nemen Valence. Generaal Montgomery tot maarschalk benoemd. De Russen nemen Boekarest.

1 September. De Canadezen nemen Rouen en Dieppe. De Engelsen nemen Atrecht. Het 8° Engelse leger neemt Ferrara in Italië. De Amerikanen nemen Verdun.

2 September. De Geallieerden passeren de Frans-Belgische grens. Het 5° Amerikaanse leger neemt Pisa in Italië.

3 September. De Engelsen nemen Brussel. De Canadezen nemen Abbeville. De Amerikanen nemen Mons en Lyon. Prins Bernhard opperbevelhebber van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten. Het 8° Engelse leger neemt Pesaro in Italië.

4 September. De Engelsen nemen Antwerpen, Rijssel, Leuven, Mechelen en Aalst. Finland sluit wapenstilstand met Rusland.

5 September. De Amerikanen nemen Namen en Charleroi. De Russen nemen Pitesti in Roemenië. Rusland verklaart de oorlog aan Bulgarije. De Bulgaren vragen wapenstilstand en verklaren de oorlog aan Duitsland.

6 September. De Geallieerden nemen Gent, Kortrijk, Armentieres en Chalons sur Saône. De Russen nemen Turnu Severin in Roemenië en Ostrolenka in N. Polen.

7 September. De Engelsen trekken over het Albertkanaal en nemen Bourg-Leopold. Yperen, Wavren en Hall door de Geallieerden genomen.

8 September. De Canadezen nemen Ostende en Nieuwpoort. De Amerikanen nemen Luik. Vrije Franse troepen nemen Besançon. Eerste V-2 valt op Londen. Russen nemen Varna in Bulgarije.

9 September. De Canadezen nemen Brugge.

10 September. De Amerikanen nemen Luxemburg, Hasselt en Verviers. De Canadezen nemen Zeebrugge. Tweede Quebec conferentie tussen Roosevelt en Churchill.

11 September. De Amerikanen nemen Eupen en Malmédy. Vrije Franse troepen nemen Dijon.

12 September. De Amerikanen passeren

de Duitse grens bij Aken. De Canadezen nemen Le Havre.

13 September. De Amerikanen nemen Thionville en Neufchateau. De Russen nemen Lonvza in Polen.

14 September. De Amerikanen nemen Maastricht, Nancy en Epinal.

15 September. De Amerikanen landen op Peleliu in Palau archipel in Morotai N.W. van Nieuw-Guinea.

17 September. Het 1° Geallieerde luchtlandingsleger landt in Brabant en Z.O. Gelderland. Stoot naar Arnhem (operatie Market-Garden). Russisch offensief in Estland.

18 September. De Engelsen nemen Eindhoven. De Amerikanen nemen Brest. Maarschalk Antonescu in Roemenië door de Russen gearresteerd.

20 September. De Geallieerden nemen de Waalbrug bij Nijmegen. Prins Karel van België regent.

21 September. Britse parachutisten bij de grote verkeersbrug bij Arnhem capituleren.

22 September. Tankslag bij Elst. De Canadezen nemen Boulogne. De Russen nemen Tallinn in Estland en Arad in West Roemenië.

25 September. De Engelsen nemen Helmond en Deurne. De resten van de 1° Britse parachutistendivisie trekken W. van Arnhem over de Rijn terug.

26 September. De Canadezen nemen Turnhout. De Engelsen nemen Oss en Boxmeer. De Amerikanen landen op Negesekus en Kongaura in de Palau archipel.

30 September. De Canadezen nemen Calais.

1 October. De Russen overschrijden de grens van Joegoslavië. Slag bij Overloon begint.

2 October. De Amerikanen dringen de Siegfriedlinie binnen Noord van Aken.

3 October. Na een strijd van 63 dagen capituleert het Poolse ondergrondse leger in Warschau. Zeedijk bij Westkapelle stuk gebombardeerd door de R.A.F.

5 October. De Engelsen landen bij Patras in Griekenland. De Russen landen op het eiland Osel in de Golf van Riga.

6 October. De Canadezen beginnen met de operaties voor de opening der Schelde.

8 October. De Finnen veroveren Kemi op de Duitsers. De Engelsen nemen Corinthe in Griekenland. De Engelsen bezetten het eiland Samos. Wendell Wilkie sterft.

9 October. Churchill in Moskou voor besprekingen met Stalin. Landing der Canadezen in W. Zeeuws Vlaanderen bij Hoofdplaat.

11 October. De Russen nemen Klausenburg en Szeged in Hongarije. De Engelsen nemen Lorenzo in Italië.

12 October. De Duitsers ontruimen hun bruggehoofd op Z. oever van de Rijn bij Arnhem. De Engelsen nemen Overloon. De Russen bereiken de Oostzeekust noord van Memel.

13 October. De Russen nemen Riga.

14 October. De Engelsen nemen Athene. De Geallieerden landen op Corfu.

15 October. De Russen nemen Petsamo. Admiraal Horthy vraagt wapenstilstand. Maarschalk Rommel maakt — in het geheim — door zelfmoord een einde aan zijn leven, op last van Hitler, daar hij deelgenomen had aan complot tegen Hitler. Hij krijgt staatsbegrafenis.

16 October. De Canadezen nemen Woensdrecht en trekken Zuid-Beveland binnen. Hongaars wapenstilstandsverzoek ingetrokken. Horthy trekt zich terug uit de regering. Nieuwe regering onder Szalasy.

17 October. De Engelsen bezetten het eiland Lemnos. De Engelsen nemen Venray.

18 October. De Russen overschrijden de grens van Tsjecho-Slowakije. „Volkssturm” in Duitsland opgericht.

19 October. De Russen nemen Eydkuhnen in Oost-Pruisen. De Engelsen nemen Tiddim in Birma.

20 October. De Amerikanen landen op Leythe in de Philippijnen. De Engelsen nemen Cesena in Italië. De Russen — met Joegoslavische troepen — nemen Belgrado. De Joegoslaven nemen Dubrownik. De Engelsen nemen Thebe in Griekenland.

21 October. De Amerikanen nemen Aken. De Amerikanen nemen Tacloban en Dulay op Leyte.

22 October. De Canadezen nemen Breskens.

23 October. Zeeslag bij de Philippijnen. Zeer zware Japanse nederlaag.

25 October. De Canadezen nemen Fort Frederik Hendrik in W. Zeeuws Vlaanderen. De Russen nemen Kirkenes in N. Noorwegen. De Canadezen landen bij Baarlo op Zuid-Beveland.

26 October. De Russen nemen Munkacs in Roethenië.

29 October. De Canadezen (Polen) nemen Breda. De Russen nemen Csop in Slowakije.

30 October. De Canadezen nemen Tilburg. De Duitse weerstand op Zuid-Beveland gebroken.

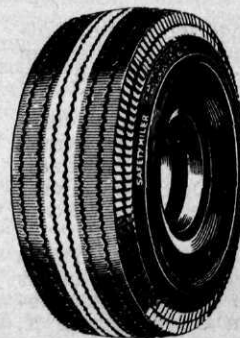
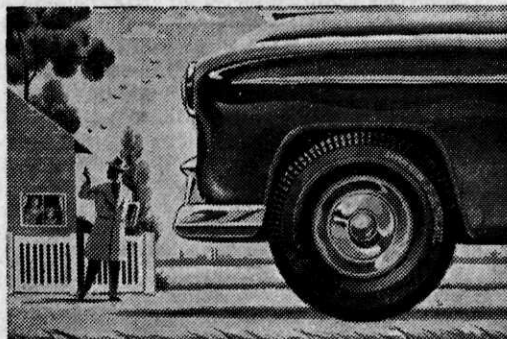
1 November. De Geallieerden landen op Walcheren bij West-Kapelle en Vlissingen. De Canadezen nemen Knocke. De

Russen nemen Kecskemet in Hongarije.

2 November. De Canadezen nemen Heyst. De Engelsen nemen Mawlu in Birma.

3 November. De Geallieerden nemen Vlissingen en Domburg.

4 November. De Russen nemen Szolnok in Hongarije. Demonstraties van de E.A.M. — communistische groep van de ondergrondse — in Athene. De Engelsen landen bij Saloniki. Veldmaarschalk Sir John Dill, leider van de Britse Missie in Washington sterft.



Veilig uit...
SAFETY MILER
Veilig thuis



- de band waar U het best mee over-weg kunt
THE GENERAL TIRE & RUBBER COMPANY · HOLLAND N.V.
POSTBUS 8025 · AMSTERDAM

LINSCHOTEN-SCHRAM N.V.

Utrechtse Metaalwarenfabriek
Springweg 16, Utrecht, tel. 10607-K 3400

BLIKEMBALLAGE
BLIKARTIKELN
LICHT PLAATWERK
KOPERWERKEN
STAMPWERK
METAALWAREN